

Razmišljanje ob štafeti mladosti

Rada bi ta članek začela z besedami: »V velikem številu se je mladina Elme zbrala, da bi sprejela Titovo štafeto...« vendar tega ne morem. Resnica je namreč ta, da smo se na dogovorjenem mestu zbrali le trije. Širok komentar k temu verjetno ni potreben, če vemo, da je vsak član OO ZSMS dobil vabilo, na katerem je bil točno naveden čas in kraj, kje se dobimo.

Morda bi ob tej priliki le veljalo razmisliti o miselnosti mladih, da je naše edino interesno področje delovna akcija, pri tem pa pogostokrat pozabljamo, da je

mladina vključena v ZSMS, ki je tudi družbenopolitična organizacija. V tem smislu bi morala mladina sodelovati tudi na takih manifestacijah, kot je sprejem Titove štafete, saj gre pri tem za široko manifestacijo enotnosti vseh narodov in narodnosti Jugoslavije. Pri tem, ko izražamo najlepše želje Titu, vsako leto znova dokazujemo, da smo v Jugoslaviji enotni.

Glede na udeležbo na sprejemu je mogoče trditi, da se mladina Elme tega ne zaveda.

Nada Radin

Predaja
štafetne
palice —
prizor, ki
bo viden še
mnogokrat
na njeni
poti

Akcija — nič nas ne sme presenetiti

Svet za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pri Predsedstvu republiške konference SZDL Slovenije je na svoji seji v januarju sklenil, da v okviru nadaljnje akcije krepitve obrambno-varnostne pripravljenosti SRS, poglobljanja podružbljanja odnosov na področju LO in DSZ ter široke aktivnosti vseh delovnih ljudi in občanov, njihovih organiziranih socialističnih sil, organizira vsesplošno družbeno akcijo krepitve, usposabljanja in preverjanja obrambno-varnostne pripravljenosti delovnih ljudi in občanov ter vseh družbenih dejavnikov pod geslom: »Nič nas ne sme presenetiti«.

S to družbeno akcijo bomo tudi počastili 60 let ustanovitve ZKJ, združenih sindikatov in SKOJ.

Akcija bo potekala v preverjanju obrambno-varnostne pripravljenosti in ima zlasti politično-mobilizacijski pomen. Poleg krepitve moralopolitičnih vrednot, zavesti delovnih ljudi in občanov, bo akcija prispevala k nadaljnjemu poglobljanju zasnove splošne obrambe, varovanja življenjskih in delovnih razmer ter neposrednemu organiziranju delovnih ljudi in občanov v družbeni samozaščiti kot temelju obrambne pripravljenosti.

Pri načrtovanju akcije ter preverjanju doseženih rezultatov bomo predvsem upoštevali, da je LO in DS sestavina našega vsakodnevnega ravnanja vsakega izmed nas pri delu, pri pravicah in odgovornostih, ki jih delovni ljudje uresničujejo na delovnem mestu, v kraju bivanja in v vseh organiziranih oblikah družbenega življenja.

Namen te akcije je poleg splošnega preverjanja obrambne pripravljenosti in varnosti naše družbe, zlasti tudi stalno usposabljanja delovnih ljudi in občanov in vseh organiziranih subjektov za obrambne in zaščitne naloge, zato moramo v pripravah in v teku akcije, ki bo trajala vse leto, to tudi upoštevati.

Da bi bili kar najbolje pripravljeni na akcijo, je potrebno takoj začeti preverjati našo obrambno in varnostno organiziranost tako, da bodo lahko vsi dejavniki na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite sposobni pravočasno sprejeti in uresničevati programe v načrtovani akciji.

Bralcem naj povemo, da so v zvezi z navedeno akcijo že dogovorjene nekatere naloge, ki jih bomo opravili v TOZD in skupnih službah v času od meseca marca do konca junija letos.

Štafeto je na vsej poti pozdravljala množica ljudi

Koordinacijski odbor za LO in družbeno samozaščito se je namreč na 5. redni seji dogovoril za akcijski program, ki bo zajel naslednje naloge in področja dejavnosti:

1. Obrambni načrt:
— sprejeti načrt ukrepov v TOZD in DSSS

— evidenca o razporeditvi vseh delavcev na posamezne obveznosti s področja varnosti in zaščite

2. Organiziranost in delovanje civilne zaščite:
— pregled načrtov in navodil za delo enot CZ
— usposabljanje enot civilne zaščite
— opremljanje enot civilne zaščite

3. Načrt — program praktičnih vaj:

— za štab civilne zaščite
— za enote civilne zaščite
— za enoto narodne zaščite
— izvedba splošne vaje — nenadni napad

4. Seznanjanje kolektiva
— preko sindikalnih skupin in zborov delovnih ljudi

— posamično — za vodstvene delavce preko odborov za LO in družbeno samozaščito v TOZD in DSSS

— preko družbenopolitičnih organizacij

Koordinacijski odbor
za LO in družbeno
samozaščito

VSEM ČLANOM KOLEKTIVA
ISKRENO ČESTITAMO
ZA DELAVSKI PRAZNIK

UREDNIŠTVO

Politični program akcije »Nič nas ne sme presenetiti«

Zveza sindikatov se bo zavzemala, da bi splošno ljudsko obrambo in družbeno samozashito, kot med seboj povezani funkciji, vsega našega družbenopolitičnega sistema, ki se pri uresničevanju enotnega cilja vzajemno prepletata in dopolnjujeta, gradili na enotnih idejnopoličnih, delavsko-razrednih temeljih in na izkušnjah iz narodnoosvobodilne vojne in socialistične revolucije.

Svet za LO in DS pri predsedstvu RK SZDL je odločil, da letos organizira in izvede na območju celotne Slovenije vsesplošno družbeno akcijo preverjanja obrambno-varnostne pripravljenosti in nadaljnega usposabljanja vseh delovnih ljudi in občanov ter družbenih dejavnikov, za naloge na področju LO in DS pod nazivom »NIČ NAS NE SME PRESENETITI«.

Pri krepitevi LO in DS ne mislimo na jutrišnji dan, na to, kako se bomo organizirali jutri, ampak predvsem na to, kako smo organizirani danes, kakšno je naše današnje družbenopolitično delovanje, da ne bi česa zamujali, kar bi lahko pripeljalo do usodnih posledic. Obramba in DS ni torej nekaj, kar bomo počeli jutri, je tudi naša vsakodnevna družbena akcija, naš odnos, sposobnost in pripravljenost na aktualne naloge s področja LO in DS.

Akcija »NIČ NAS NE SME PRESENETITI« je izredno pomembna družbenopolitična akcija, v kateri mora dejavnost vseh odgovornosti zagotoviti množično politizacijo delovnih ljudi in občanov, kar je njen bistveni cilj.

Poglejmo najprej, katere so nevarnosti, ki nas lahko ogrožajo:

- elementarne nesreče,
- osebna nevarnost,
- ogrožanje družbenega premoženja,
- politična nevarnost,
- vojna

Naloga sindikatov je politično in strokovno usposabljanje vseh delovnih ljudi za sodelovanje v LO in DS.

Da bi to delo zadovoljivo in uspešno potekalo, je potrebno napraviti program aktivnosti s tega področja.

Konferenca sindikata in osnovne organizacije sindikata v DO ELMA Črnuče, se bodo vključevale v akcijo »NIČ NAS NE SME PRESENETITI« po naslednjem programu:

1. Organizirali bomo razpravo o varnostnih ocenah, takoj ko bodo te ocene narejene.

2. Seznanjali bomo člane sindikata oziroma vse naše delavce, katere so nevarnosti, ki nam lahko grozijo ter jih usposabljali za varovanje sebe, drugih in pa lastnega in splošnega premoženja.

3. Če hočemo uresničiti drugo točko programa, moramo opredeliti metode in sredstva za usposabljanje. Ta so lahko:

a) sredstva javnega obveščanja,

b) razprave na sestankih,

c) neposredno usposabljanje posameznikov

d) splošne vaje.

Naloga pod a)

— Posamezniki, ki se ukvarjajo s področji varnosti bodo v STIKU v specializiranih člankih poučevali o ravnanju in obnašanju v konkretnih primerih. V ta

sklop brez dvoma spada tudi varnosti pri delu.

Rok: pričeti takoj!

Pomembne učinke lahko dosežemo tudi s propagandnimi letaki, plakati in podobnim, s katerimi poučujemo, opozarjamo ter prikazujemo dejanje v določenih konkretnih primerih s konkretnimi sredstvi.

Naloga pod b)

Na vseh naših sestankih OOS in ZK ter ZSMS, bomo pripravili in obravnavali družbenopolitični položaj naše države in zunanjo politično situacijo. Prav tako pa se po tej poti seznanjali s potekom akcije »NIČ NAS NE SME PRESENETITI«.

Naloga pod c)

Organizirano bo neposredno usposabljanje, kar bodo opravili odgovorni v Krajevni skupnosti in organizacijah združenega dela. Sindikati pa bodo v naši delovni organizaciji organizirali testiranje o znanju oziroma seznanjenosti z nalogami in izvedli kontrolo

izvajanja predpisov s področja LO in DS.

S posebno knjižico bomo seznanili vse zaposlene v naši tovarni z osnovami potrebnega znanja v določenih primerih v času, ko so na delu.

Naloga pod d)

Pred sklepom akcije »NIČ NAS NE SME PRESENETITI«, bodo OOS organizirale v svojih TOZD kratke vaje, za katere mora program narediti pristojni štab.

Ponovno bomo proučili naše samoupravne akte. Kako je v njih opredeljena vloga DPO na področju LO in DS.

DPO bodo v tej akciji posvetili tudi posebno pozornost organizaciji dela ter ugotavljale njeno ustreznost za zagotavljanje dviga produktivnosti, učinkovitosti gospodarjenja ter zagotavljanja stabilnosti gospodarskega položaja TOZD in DO.

Izhajamo iz stališča, da bomo uspešnejši v izvajanju LO in DS,

če bomo za delovne ljudi ustvarili najosnovnejše pogoje:

— socialno in pravno varnost,

— uveljavitev ustave, zakonov in samoupravnih aktov,

— krepitev samoupravnih odnosov,

— gospodarsko stabilnost TOZD in DO.

Notranja politična in gospodarska stabilnost sta odločilna dejavnika varnosti in zaščite temeljnih vrednot. Zato bo politično delo usmerjeno v preprečevanje vseh tistih pojavov, ki bi lahko negativno vplivali na varnostne razmere.

Dosledno se bomo vključevali v sprotno obravnavanje doseženih gospodarskih rezultatov, odkrivali vzroke odstopanj od izvrševanja plana, spodbujali pravilen odnos do dela ter se zavzemali za oblikovanje ustreznih kriterijev delitve dohodka po delu.

Predsednik konference OOS
Stefan Novak

Analiza gospodarjenja SIS družbenih dejavnosti občine Ljubljana-Bežigrad za leto 1978

V okviru akcijskega programa občinskega sveta Zveze sindikatov Ljubljana-Bežigrad se v akcijo »Zaključni račun 1978« vključujejo tudi samoupravne interesne skupnosti s področja družbenih kot tudi gospodarskih dejavnosti, in sicer: komunalne dejavnosti, izobraževanja, kulture, raziskovalne dejavnosti, zdravstva, otroškega varstva in socialnega skrbstva.

Komunalna skupnost je bila ustanovljena že leta 1977, delovati pa je začela v letu 1978 tako, da je sprejela

— program vzdrževanja in obnove kolektivnih komunalnih storitev v KS, občini in v mestu Ljubljana in

— program rekonstrukcij in novogradenj cestnega omrežja v okviru sofinanciranja 10-letnega programa cestnega omrežja in cest ter ulic v občinski pristojnosti.

Kolektivne komunalne storitve so se v prvi polovici leta 1978 financirale iz sredstev proračuna občine in mesta, v II. polovici leta 1978 pa je združeno delo prispevalo več kot polovico, ostalo pa so nadomestila za uporabo mestnega zemljišča in cestnih pristojbin. Tako zbrana denarna sredstva so se porabila za naloge, ki so bile izpeljane v občini (za makadamska vozišča so porabili 774.000 din, za asfaltna vozišča 975.000 din, za zimsko službo 1.925.000 din, za vzdrževanje zemljišč, ki so splošno ljudsko premoženje kar 154.000 din, za javno razsvetljavo izven mestnega območja 15.000 din, za vzdrževanje pokopališč 150.000 din, za vzdrževanje zelenic občinskega pomena din 104.900 in za financiranje delovanja delegatske-

ga sistema občinske komunalne skupnosti, mestne in republiške zveze ter njihovih delovnih skupnosti 1.500.000 din, stroški inkasa pa so znašali 62.000 din. Stroške za vzdrževanje ceste II/328 so pokrili iz občinskega proračuna v prvem polletju 1978).

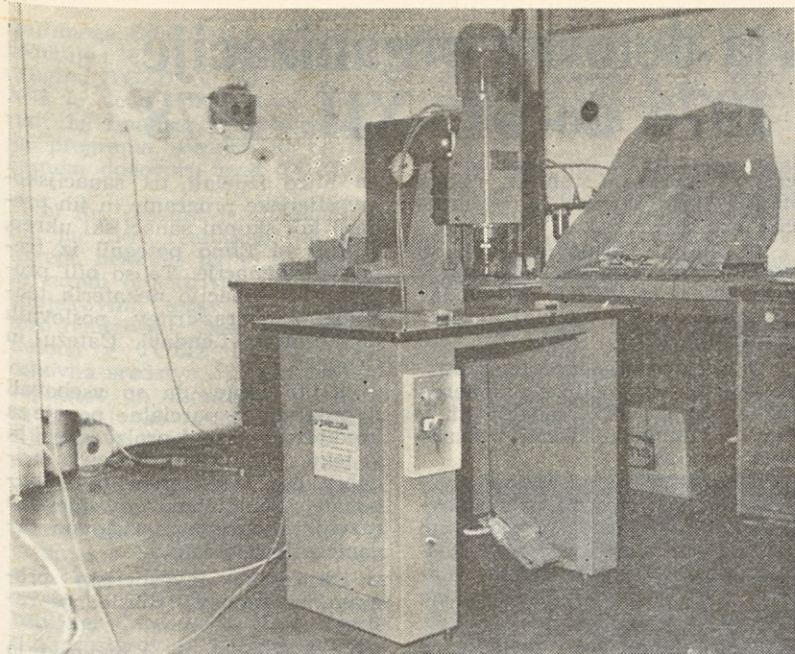
Program del v letu 1978 v KS pa ni v celoti izvršen. Dela so bila sicer že začeta v letu 1978 in se bodo nadaljevala v letu 1979, brž ko bo nastopila gradbena sezona. Tako je obnovljen asfalt v Peričevi ulici, javna razsvetljava na križišču Vojkova-Linhartova cesta je obnovljena v mesecu februarju tega leta, tudi obnova cestne razsvetljave v Črtomirovi ulici na vzhodnem delu in na parkirišču je bila končana do konca februarja 1979. leta. Vzdrževane so bile tudi makadamske ceste v KS Črnuče, za gradnjo postajališča v Nadgorici je SIS dobila gradbeni projekt šele decembra leta 1978, pričetek del je bil v marcu tega leta. Za avtobusno postajališče Ježa je glavni projekt v izdelavi, z delom pa bodo predvidoma začeli v aprilu 1979. V križišču pri avtobusnih postajah v Vidmu, Dolu, Zasavski cesti, Zaborštu, Beričevem in Pšati je obnovljena razsvetljava, kakor tudi v Šentjakobu, Podgorici ter v Savskem naselju.

Za program novogradenj in rekonstrukcij v letu 1978 je SIS zbrala 27.373.000 din kot prispevek cestnih pristojbin in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ki jih plačujejo delovni ljudje in občani na podlagi predpisov družbeno-političnih skupnosti, porabila pa jih je za rekonstrukcijo cest, kanalizacijo, asfaltiranje hodnikov, obnovo javne

razsvetljave, projektno dokumentacijo in druga dela na napravah kolektivne komunalne porabe.

Skupna obveznost Zdravstvene skupnosti občine Ljubljana-Bežigrad je v letu 1978 znašala 324 milijonov 697.000 din, od tega je bilo porabljenih 284.587.000 din ali 67,6 odst. za izvedbo občinskega programa, ostala sredstva pa za določene in posebne namene, solidarnost v SRS in izgradnjo medicinske fakultete.

S tem, da smo delavci sprejeli samoupravni sporazum o ustanovitvi »Skupnosti socialnega skrbstva« in samoupravnega sporazuma o osnovah plana za obdobje 1976–1980 odvajamo kar 24 milijonov 614.125 din, od bruto OD. Razlika med planiranimi in doseženimi prihodki znaša 1 milijon 110.516 din presežka. Ta se je oblikoval iz prispevne stopnje iz BOD, kar dokazuje, da je bila dosežena večja masa BOD kot je bilo pričakovati v skladu s planskimi usmeritvami. Od tega smo 2,9 odst. združevali za financiranje skupno dogovorjenih nalog v okviru mesta Ljubljane, 22,6 odstotka za solidarnost in skupne naloge v SRS ter 4,2 odst. za solidarnost občine center. To pomeni, da smo konkretno v naši občini z enotno prispevno stopnjo iz BOD ustvarili prihodek za pokrivanje v občini Ljubljana-center, kjer občani ne morejo zagotoviti dovolj sredstev za pokrivanje dogovorjenih obveznosti v letu 1978, se je v krajevni skupnosti zelo razvila dejavnost socialnega dela. 7 socialnih delavk v KS Bežigrad, Stadion, Boris Kidrič, Črnuče, Stožice, Savsko naselje in Ivan Kavčič je vestno opravljalo to dejavnost na terenu. Na tem območju delujejo še štiri tera-

Kovičar — izdelek TOZD Orodjarna

pevtske skupine, ki izvajajo program bivših klubov zdravljenih alkoholikov.

Tudi za SIS za Kulturno skupnost smo delavci prispevali iz BOD toliko, da je 2.372.727 din presežka. Zbrali smo torej 37 milijonov 915.000 din, od tega smo 18.292.000 din ali 48,24 odstotka združili za financiranje skupno dogovorjenih nalog v okviru Kulturne skupnosti mesta Ljubljane, 16.773.000 din ali 44,24 odst. smo združevali v okviru kulturne skupnosti Slovenije, 2.850.000 din ali 7,52 odst. za dogovorjeni program OKS Ljubljana-Bežigrad v letu 1978. Največ sredstev je bilo namenjenih za dejavnost knjižnične Bežigrad. Poleg matične knjižnice in izposojevališča v krajevni skupnosti Črnuče in krajevni skupnosti Posavje se je v preteklem letu knjižničarska dejavnost razširila tudi v krajevno skupnost Savsko naselje. Aktivnost bežigradske galerije v letu 1978 je s 14 razstavami v celoti opravičila izdajanje namenskih sredstev za realizacijo programa. Tudi program Muzejske zbirke NOB v krajevni skupnosti Črnuče je bil realiziran v dogovorjenih okvirih.

Za potrebe Izobraževalne skupnosti občine Ljubljana-Bežigrad smo zbrali za 9.639.569,500 din več prihodkov kot smo se samoupravno dogovorili. Dogovorili smo se, da bomo v vseh ljubljanskih občinah oddajali prispevek iz BOD po enotni stopnji, kar pomeni, da se sredstva med občinami vzajemno prelivajo v občini Vič-Rudnik in Center, kjer delovni ljudje in občani z enakimi obremenitvami BOD in v skladu z enakimi kriteriji za razporejanje dohodka, za izobraževanje ne zmorejo zagotoviti dovolj sredstev za pokrivanje dogovorjenih obveznosti do programov vzgoje in izobraževanja.

Od skupnega zneska prihodkov 108.020,40 din je bilo kar 79,34 odst. porabljenih za potrebe osnovnih šol. V osnovne šole je bilo vključenih kar 5.495 otrok, kar je za 356 več kot v letu 1977, 15 odst. ali 825 šolarjev je bilo vključenih v program celodnevne osnovne šole, 1.488 ali 27,1 odstotka pa v program podaljšane bivanja, 13,5 odstotka ali 741 otrok je v preteklem letu potrebovalo jutranje varstvo.

Kvadratura šolskega prostora se je v letu 1978 povečala za 5.469 kv. m (osnovna šola Črnuče).

Doseženi prihodki Skupnosti otroškega varstva za leto 1978 so znašali 45.962.731,75 din, to je za 3.696.790,75 več kot je bilo planirano. Prihodki so se v letu 1978 združevali v I. polletju po enotni stopnji 1,98 odst. od BOD, v II. polletju pa po stopnji 0,68 odstotka ali povprečno 1,26 odst. od BOD družbenega in zasebnega sektorja. Presežen del sredstev se bo vrnil vplačevalcem tako, da bo stopnja od BOD za leto 1979 za ta del nižana. Del sredstev prispevajo še skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja po stopnji 0,40 odst., kar znaša 1.536.832,90 din. Tako zbrana sredstva so se porabila za redno dejavnost vzgojno varstvenih ustanov za sofinanciranje k ceni za dnevno varstvo 2.340 otrok po povprečni 50-odstotni udeležbi staršev, za na novo vključene otroke v letu 1978 v novozgrajenih prostorih, za sofinanciranje 80-urnega vzgojnega programa za 5-letne otroke, ki niso vključeni v VVZ, za družinsko varstvo, za sofinanciranje novogradenj in adaptacijo, za pridobivanje novih kapacitet s TOZD, za sofinanciranje investicij v otroška igrišča, za dnevna letovanja in letovanja otrok, za stroške poslovanja občinske skupnosti in drugo.

V štirih vzgojnovarstvenih organizacijah na območju občine Ljubljana-Bežigrad je vključenih 390 dojenčkov do tretjega leta starosti in 2.120 predšolskih otrok v 93 oddelkih. Zavodi delujejo 11 ur dnevno in to 26 dni v mesecu. Skupnost otroškega varstva Ljubljana-Bežigrad je prispevala v letu 1978 za vsakega vključene-ega otroka povprečno 11.401 din. Za izvedbo programa v vzgojnovarstvenih organizacijah v občini Ljubljana-Bežigrad skrbi 99 vzgojiteljic, 31 medicinskih sester, 95 varuhinj, za pripravo prehrane, čiščenje, pranje in ostala tehnična dela 84 delavcev, računovodska in administrativna dela opravlja 17 delavcev, zavode vodi 13 vodilnih delavcev.

V vzgojno-varstvenem zavodu na Črnučah so se odprli novi oddelki, ki so vključili 14 dojenčkov in 74 predšolskih otrok, v letu 1979 se bo zgradil prizidek pri VVZ v Glavarjevi ulici, ki bo predvidoma vključil 80 predšolskih otrok.

Telesnokulturna skupnost Ljubljana-Bežigrad je v letu 1978 zbrala 18.945.190,00 din. Od mase zbranih sredstev je za program

in poslovanje samoupravne interesno-telesnokulturne skupnosti in zveze telesnokulturnih organizacij na območju občine namenjeno 8.340.030,30 din ali 44,02 odstotka, za skupni republiški program je v letu 1978 prispevala skoraj 1.740.000 din, ostala sredstva so namenjena za mestni program s področja telesne kulture: npr. vrhunski šport, sofinanciranje pohoda po poteh partizanske Ljubljane, nekaterih večjih akcij, pomembnih za mesto, sodelovanje Ljubljane s pobratanimi mesti in zamejskimi rojaki.

Samoupravna stanovanjska skupnost je bila ustanovljena v oktobru 1974. leta z namenom, da bi preko nje delovni ljudje in občani po načelu vzajemnosti in solidarnosti uresničevali enotno stanovanjsko politiko in enotne ukrepe za čim bolj skladen in uspešen razvoj stanovanjskega gospodarstva v občini:

— pri gospodarjenju s skladom stanovanjskih hiš, poslovnih prostorov in pri prenovi stanovanj,

— pri izvajanju družbene pomoči na stanovanjskem področju ter pri graditvi stanovanj

V stanovanjskih hišah, s katerimi upravlja stanovanjska skupnost, je ustanovljenih 322 hišnih svetov. Petnajstim stanovanjskim hišam, s katerih hišni sveti niso bili izvoljeni, pa so bili izdani na osnovi sklepa skupščine ukrepi za opravljanje nujnih nalog. Pri pripravljanju planov investicijskega vzdrževanja in tekočega vzdrževanja je sodelovala večina hišnih svetov, kar je pokazalo, da obstaja dejanski interes za uveljavitev hišne samouprave. V ta namen je stanovanjska skupnost organizirala tudi posvete s predsedniki hišnih svetov po posameznih krajevnih skupnostih in

jim posredovala ustrezna strokovna gradiva za izboljšanje organiziranosti in delovanje hišne samouprave.

Samoupravna stanovanjska skupnost Ljubljana-Bežigrad je imela v upravljanju v letu 1978 10.264 stanovanjskih enot, od tega jih je bilo v družbeni lastnini 6.363, v etažni lastnini 3.411 stanovanj, ostalih 490 stanovanjskih enot pa je v lasti JLA, ŽTP in lastniško-najemniških enot. Skupna stanovanjska površina sklada znaša 540.675 kv. m v vrednosti 804.000.117 din. Od tega je bilo v letu 1978 na novo prevzetih 989 stanovanjskih enot. Stanovanjska skupnost ima v upravljanju tudi 134 poslovnih prostorov, od katerih je 123 v družbeni lastnini in 11 etažnolastniških. Skupna poslovna površina znaša 12.930 kvadratnih m, od tega 10.798 kv. m v družbeni lastnini in 2.132 kv. m v etažni lastnini.

Od skupno poslovnih površin so v letu 1978 pridobili 159 kv. m novih poslovnih prostorov in sicer s prekvallifikacijo 37 kv. m ter z nakupom 122 kv. m. V novo pridobljenih poslovnih površinah je že odprta trgovina za osnovno preskrbo v soseski BS-3, vrednost le-te znaša 2.140.000 din.

Pomembno je dejstvo, da se sredstva za prenovu stanovanj zbirajo iz naslova 6 odst. od brutto OD v višini 5 odst. Omenjena sredstva se bodo po dogovoru med stanovanjskimi skupnostmi ljubljanskih občin združevala za financiranje izvedbe celovitega programa prenove mesta Ljubljane. Podpis dogovora je predviden za leto 1979, ko bo tudi izdelan elaborat za prenovu mesta Ljubljane kot za preureditev podstrešij v stanovanjske površine.

Marta Stare

Pomembna določila poslovnikov o delu DS

Na sejah v mesecu marcu so delavski sveti TOZD in DSSS v Črnučah sprejeli poslovnik za svoje delo. Odločili so, da bodo opravljali zadeve iz svoje pristojnosti praviloma na rednih sejah enkrat mesečno. Soglasno so se odločili, da redno sejo skliče predsednik v času od 1. do 10. v mesecu. Določili so si pravice in dolžnosti. Delegat DS ima naslednje pravice:

— da od pristojnih delavcev TOZD ali DSSS zahteva pojasnila, informacije in gradivo v zvezi z delom DS,

— da postavlja vprašanja v zvezi z delom strokovnih služb in pooblaščenih delavcev,

— da na sejah postavlja vprašanja direktorju in delavcem s posebnimi pravicami in obveznostmi v zvezi z njihovim delom,

— da na seji govori o vprašanjih, ki so na dnevnem redu,

— da sodeluje v razpravi o predlogih sklepov ali drugih vprašanjih, ki so na dnevnem redu ali, da predlaga sklepe, ki so v pristojnosti DS.

Dolžnosti delegata DS pa so naslednje:

— da je dolžan prisostvovati vsaki seji DS, izostane lahko le iz opravičenih razlogov. O zadržanosti je delegat dolžan pravočasno obvestiti predsednika DS ali njegovega namestnika,

— javno in opredeljeno posredovati stališča in mišljenja sredine, katere delegat je v zvezi z vprašanji, ki so na dnevnem redu,

— seznanjati delavce sredine, katere delegat je o delu DS in sprejetih sklepih.

Pismene predloge sklepov z ustrezno obrazložitvijo so dolžni predlagatelji posredovati tajniku samoupravnih organov najkasneje 10 dni pred sejo. Nepopolno gradivo se vrne predlagatelju v dopolnitev, prepozno dospelo gradivo pa se uvrsti na dnevni red naslednje seje.

Gradivo se skupno z vabilom dostavlja najkasneje 3 dni pred sejo. Vsi sklepi, sprejeti na seji se objavljajo na oglasnih deskah.

Marta Stare

ZAHVALE

Ob tragični izgubi mojega sina, se zahvaljujem vsem sodelavcem za iskreno sožalje, podarjeni venec in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Tončka Križman

Ob prerani izgubi moje žene, se zahvaljujem vsem sodelavcem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Pavel Zupan

Ob smrti moje drage mame se zahvaljujem vsem sodelavcem za podarjeno cvetje, spremstvo na njeni zadnji poti ter izrečeno sožalje.

Jože Erjavec

Poročilo o poslovanju direktorja delovne organizacije od prevzema dolžnosti 1. VII. 1976 do 31. XII. 1978

Pričujoče poročilo dajem v razpravo delavcem in samoupravnim organom z namenom, da na njegovi osnovi in na osnovi drugih objavljenih podatkov ocenijo moje dosedanje delo. Istočasno pa želim, da Skupni delavski svet na tej osnovi ter na osnovi v tem poročilu izraženih konceptov o vodenju delovne organizacije do konca mandatne dobe, izvede glasovanje o zaupnici

I. STANJE DELOVNE ORGANIZACIJE OB PREVZEMU DOLŽNOSTI IN IZHODIŠČNI UKREPI

Leto 1975 je pomenilo za Elmo eno izmed najhujših let v času njenega tridesetletnega delovanja. Poleg negativnih vplivov zakona o zagotovitvi plačil, ki je začasno zavrl porast povpraševanja na tržišču, se je v tem letu v Elmi nakopičila še vrsta drugih problemov, ki so se odražali v naslednjem:

- zvišanje obsega proizvodnje in izredno skromen zaključek poslovnega leta,

- nakopičene zaloge in zaradi tega popolna nelikvidnost,

- popolna stagnacija osebnih dohodkov,

- odhod iz delovne organizacije mnogih strokovnih delavcev in dobrih delavcev iz proizvodnje,

- zaostritev odnosov med komaj ustvarjenimi TOZD in številno močno DSSS, ki je v sebi združevala praktično vse strokovne funkcije,

- nejasnost v ekonomskih odnosih med TOZD, ki so bile le formalno ustanovljene, niso pa imele niti tehnološke niti ekonomske zaključnosti,

- zaostreni odnosi med političnimi organizacijami, ki so priganjale k dejanskemu ustvarjanju TOZD in strokovnim vodstvom delovne organizacije, ki je branilo stare principe organiziranja in poslovanja.

Ob prevzemu dolžnosti direktorja delovne organizacije v juliju 1976, so bili vsi naštetih problemi močno prisotni in nekateri od njih še bolj zaostreni.

Najprej je bilo potrebno sprejeti nekatere kratkoročne ukrepe, ki naj bi spremenili trenutni položaj in vsaj delno sanirali proces razpadanja delovne organizacije. Ne glede na to, da se povpraševanje na tržišču še ni v ničemer premaknilo, so bili že dani nekateri znaki, da se bo začelo ponovno oživljanje. Uklenili smo vse potrebno za povečanje proizvodnje in že takoj se je začelo čutiti, da posledic dveletnega zaviranja proizvodnje ne bo mogoče tako hitro odpraviti. Že ob prvih ukrepih za ožvitev proizvodnje, se je začelo kazati pomanjkanje delovne sile v Črnučah, predvsem pa nekaterih ključnih strokovnih kadrov. Takoj so zopet oživila nekatera ozka grla na nekaterih zastarelih in iztrošenih tehnologijah

Ob nekaterih trenutnih ukrepih za odpravo ozkih grl, se je pripravil plan za leto 1977, ki naj bi za 30 odst. povečal v letu 1976 predvideno realizacijo in ki naj bi povečal povprečni osebni dohodek iz 3.000 na 4.000 din.

Poleg teh kratkoročnih ukrepov pa so se v letu 1976 pripravili in tudi dokončno izoblikovali dolgoročni ukrepi, ki naj bi sani-

rali DO. Ti ukrepi so bili usmerjeni na tri smeri:

1. Izoblikovanje TOZD v skladu z zakonom o združenem delu (takrat je bil šele osnutek)

2. Izdelava in sprejetje srednjeročnega plana.

3. Izdelava treh sanacijsko-investicijskih programov za odpravo ozkih grl in posodobitev nekaterih tehnologij.

Ad 1.

V zvezi z določili zakona o združenem delu, ki definira pogoje za obstoj TOZD z naslednjim:

- da mora biti TOZD tehnološko zaključena celota,

- da mora imeti definiran svoj proizvod,

- da mora imeti možnost vrednotenja tega proizvoda v poslovanju med TOZD, oziroma na tržišču,

je bil izdelan organizacijski koncept poslovanja v DO Elma, katerega sem predlagal v javno razpravo takratnemu svetu ZK, vsem osnovnim organizacijam ZK, vsem organom samoupravljanja in končno v sprejem Skupnemu delavskemu svetu. Ta organizacijski koncept je vseboval na eni strani elemente decentralizacije na poslovanju, na drugi strani pa elemente integracije interesov, in sicer naslednje:

A) Decentralizacija

- a) Razdelitev programa proizvodnje na tri samostojne programe, ki se med seboj razlikujejo v metodah razvoja, proizvodnje in prodaje. Tako so nastale grupe proizvodov

- gospodinjiski aparati,
- instalacijski material,
- transformatorji.

- b) Razdelitev tehnologij med TOZD naj bi bila izvedena tako, da bi vsaka TOZD imela eno ali več zaključnih tehnologij tako, da se nobena ne bi ponavljala v dveh TOZD in da bi vsaka v faznem procesu sodelovala ne glede na katero grupo proizvodov se nanaša. Pri razdelitvi programov in tehnologij je bilo izoblikovano stališče, da mora vsaka TOZD postati nosilec določene finalne proizvodnje in določene tehnologije tako, da lahko skozi ta mrežni organizacijski princip enakopravno sodeluje v skupnem prihodku.

Za funkcioniranje te prepletenosti pa je bilo nujno potrebno definirati in izvršiti:

- c) Prenos odgovornosti na TOZD, in sicer:

- za razvoj posameznih grup proizvodov na TOZD finaliste,

- za prodajno politiko v grupah proizvodov na TOZD finaliste,

- za operativne tehnologije in njihov razvoj na vse TOZD nosilce posameznih tehnologij,

- za planiranje proizvodnje po grupah proizvodov na TOZD finaliste,

- za terminsko planiranje na vse TOZD

- za gospodarjenje nad sredstvi za proizvodnjo na vse TOZD,

- za kvaliteto na vse TOZD, vendar po skupnih kriterijih enotnega nivoja kvalitete.

B) Integracija interesov

- d) Povezava fazne proizvodnje v finalnih proizvodih naj bi posamezne tehnologije v TOZD povezovale v enoten tehnološki pro-

ces, za katerega sinhroni razvoj naj bi skrbela delovna organizacija kot celota.

- e) Skupni prihodek naj bi vsaki TOZD zajamčil udeležbo v prihodku iz realizacije proizvodov na tržišču, glede na vloženo živo in minulo DO.

- f) Združevanje sredstev za razvoj naj bi omogočilo enakomeren razvoj vseh TOZD, sodelujočih v faznem procesu oziroma v skupnem prihodku.

Združevanje sredstev za družbeni standard pa naj bi zagotavljalo vsem delavcem, zaposlenim v Elmi, enotne pravice pri splošni potrošnji oziroma enotne kriterije v koriščenju družbenega standarda.

- g) Skupno gospodarjenje s sredstvi v enotni finančni službi ali interni banki, naj bi omogočilo racionalno prelivanje likvidnih sredstev med TOZD ter njihovo optimalno uporabo ob upoštevanju vseh dohodkovnih principov.

- h) Enotna zunanja politika v odnosih na tržišču in v odnosih do drugih DO ali TOZD, naj bi bila koordinirana na nivoju DO in zagotavljala spoštovanje interesov vseh TOZD.

- i) Enotna notranja politika v pogledu medsebojnih razmerij, delitve dohodka in OD, naj bi bila koordinirana na nivoju DO, predvsem s sprejemanjem takšnih skupnih splošnih aktov, ki naj bi definirali osnovne principe in merila, ki naj bi jih obvezno spoštovale vse TOZD.

- j) V DSSS naj bi se izoblikovale enotne administrativne in strokovne službe za vsa tista vprašanja, ki se nanašajo na dve ali več TOZD ali na posebno zahtevo tudi za posamezno TOZD, kadar je to racionalno.

V teh kratkih črtah označen organizacijski koncept, je bil vgrajen kasneje v vse samoupravne splošne akte delovne organizacije, od katerih so bili nekateri sprejeti že v letu 1977, nekateri pa, zaradi divergentnih teženj, še do danes niso bili sprejeti (primer Sporazum o izobraževanju); o tem pozneje.

Ad 2.

Srednjeročni plan sprejet v letu 1976 je nastajal že v letu 1975, in sicer kot sestavni del plana SOZD TEGO. Vodstvo DO, ki je pripravljalo ustanovitve SOZD, je temu dalo premočan poudarek, tako da je sam srednjeročni plan za DO ostal v mnogočem nedefiniran.

Zaradi časovne stiske je bilo potrebno vanj na hitro vgraditi nekatere bistvene elemente razvoja DO in TOZD. To so bili predvsem elementi razporeditve tehnologij, investicijske razvojne politike in elementi ekonomskih odnosov. Vendar kljub temu ta srednjeročni plan ni ustrezal v vsebinsko kvalitetnem pogledu temu nivoju, da bi ga lahko v poteku njegovega izvajanja uporabljali kot splošno vodilo delovanja in medsebojnega obnašanja TOZD.

Ta plan je bil torej sprejet septembra 1976 in ga še danes uporabljamo kot instrument poslovanja.

Ad 3.

Zaradi izredno kritičnega stanja na nekaterih tehnologijah, smo pristopili k določenemu parcialnemu reševanju s tem, da smg

na hitro izdelali tri sanacijsko-investicijske programe in jih prenesli kot skupni sanacijski ukrep, ki naj bi Elmo potegnil iz trenutne stagnacije. To so bili programi za sanacijo nekaterih tehnologij in razširitev poslovnih prostorov v Lendavi, Čatežu in Črnučah.

Kljub temu, da so vsebovali ti program le parcialne pogoje za ureditev in razvoj proizvodnje, bi v teku njihovega osvajanja pridobili čas, v katerem bi izoblikovali kompletne investicijsko razvojni koncept za delovno organizacijo kot celoto.

Sanacijsko investicijski programi so vsebovali naslednje rešitve:

- V Lendavi bi z nadgradnjo vzhodnega objekta in z dograditvijo skladišč pridobili najnujnejše prostorske rešitve za proces kompletne tehnologije, stiskanje duroplastov in montaže instalacijskega materiala v TOZD. Z nabavo opreme pa naj bi modernizirali montažno tehnologijo ter opremili orodjarno B za vzdrževanje orodij.

- V Črnučah bi z izgradnjo nove tovarne na novi lokaciji omogočili prenos tehnologije drobne štancarije in strožnih avtomatov v to TOZD in smotrno tehnološko ureditev procesov, ki jih v obstoječi zgradbi zaradi polne neprimernosti prostorov (bivši zadržni dom), ni bilo mogoče. Z nabavo nekaterih sodobnih strojev naj bi tudi odpravili ozka grla v štancariji in tudi vzpostavili orodjarno B za vzdrževanje orodij.

- V Črnučah v TOZD Gospodinjiski aparati, naj bi z izgradnjo novega objekta omogočili novo smotrnejšo razporeditev tehnologij, to je brizganje termoplastov in drugih duroplastov, velike štancarije in površinske obdelave. Z nabavo nove opreme bi modernizirali tehnologijo štancanja in galvaniziranja.

Predvidena je bila izdelava še investicijskega programa, to je za sanacijo proizvodnje transformatorjev, ki pa zaradi subjektivnih pogojev v TOZD ni realizirana.

II. DOSEDANJA REALIZACIJA UKREPOV

1. Oblikovanje TOZD in organiziranje poslovanja

Sprejeti so bili vsi osnovni samoupravni akti na nivoju DO in TOZD, ki so izoblikovali TOZD v skladu z določili zakona in uvedli tudi medsebojne delovne in ekonomske odnose. Sporazum o skupnem prihodku, je bil sprejet že pred izidom s tem povezanih predpisov in uporabljen za ključni račun leta 1978. Do te mere v tem času je razvilo medsebojne ekonomske odnose le malo TOZD v SRS. Poglejmo pa, kako so se realizirala posamezna stališča organizacijskega koncepta v pogledu decentralizacije in integracije.

A) Decentralizacija

- a) Razdelitev programa je bila izvršena v načelu, le da se ni moglo realizirati do konca. Zaradi izkoriščanja kapacitet je bilo potrebno del finalizacije instalacijskega materiala še vedno pustiti v TOZD Gospodinjiski aparati. Realizirano tudi ni bilo stališče, da bi vsaka TOZD dobila svoj finalni program ne glede na njegovo tehnološko razporeditev. Tako TOZD v Čatežu še nima de-

finiranega finalnega programa in sodeluje le v polfabrikaciji z drugimi TOZD. V planu za leto 1979 je sicer TOZD Čatež vnesel tudi del finalizacije instalacijskega programa, vendar le po časnem dogovoru med TOZD.

b) Pri razdelitvi tehnologij so bili na hitro realizirani nekateri ukrepi, nekateri pa so se ustavili in zaradi objektivnih ali pa tudi subjektivnih težav še do danes niso realizirani. Tako so bila prenešana v TOZD Lendava vsa osnovna sredstva za prešanje duroplastov in montažne naprave za skoraj vse proizvode instalacijskega materiala, ki so se popreje montirali v TOZD Gospodinski aparati. Ravno tako je bila prenešana v TOZD Čatež kompletna tehnologija avtomatov za vrtnanje, a le del drobne štančarije. Le-ta je v veliki meri še ostala v TOZD Gospodinski aparati, ker Čatež še ni imel ustreznih prostorov in ker se strokovno-kadrovsko še ni usposobil za kompletni prevzem. V TOZD GA se je v celoti izoblikovala tehnologija brizganja termo in duroplastov, ni pa se še izoblikovala v polni meri velika štančarija, saj jo delno še za svoje potrebe uporablja TOZD Transformatorji, delno pa se obdeluje v kooperaciji. Nekatere pomembne tehnologije pa se v Elmi še niso razvile in se uporabljajo le v kooperaciji z drugimi DO. Med te spada tehnologija predelane pločevine in tehnologija izdelave termičnih elementov oziroma plošč. Po osnovni razporeditvi spada prva v TOZD GA, druga pa v TOZD Transformatorji.

Mimo vnaprej dogovorjenih finalnih programov, se je v letu 1978 močnejše razvila proizvodnja tehnoloških naprav male avtomatizacije, sicer za lastne potrebe, vendar jih je TOZD Orodjarna, kjer se to proizvaja, začela nuditi tudi zunanemu tržišču.

c) Prenos odgovornosti za razvoj in prodajno politiko na TOZD, je bil sicer formalno izvršen, pri tem pa prihaja dostikrat do neupoštovanja ali nerazumevanja določil sporazuma o združevanju TOZD v DO. Pri tem TOZD finalisti premalo vključujejo v odločanje druge TOZD, ki sodelujejo v skupnem prihodku, na drugi strani pa nam je na tem področju do sedaj premalo uspelo definirati vlogo delovne organizacije. Mnogo teh stvari bi moral definirati že sam samoupravni plan, po katerega določilih bi se morali vsi obnašati. Znotraj planskega obdobja pa naj bi bila to opravila poslovodnih funkcij in ne samoupravnih organov. Ti naj bi nastopili le v primeru sprememb in takrat zopet vsi in ne posamezne TOZD.

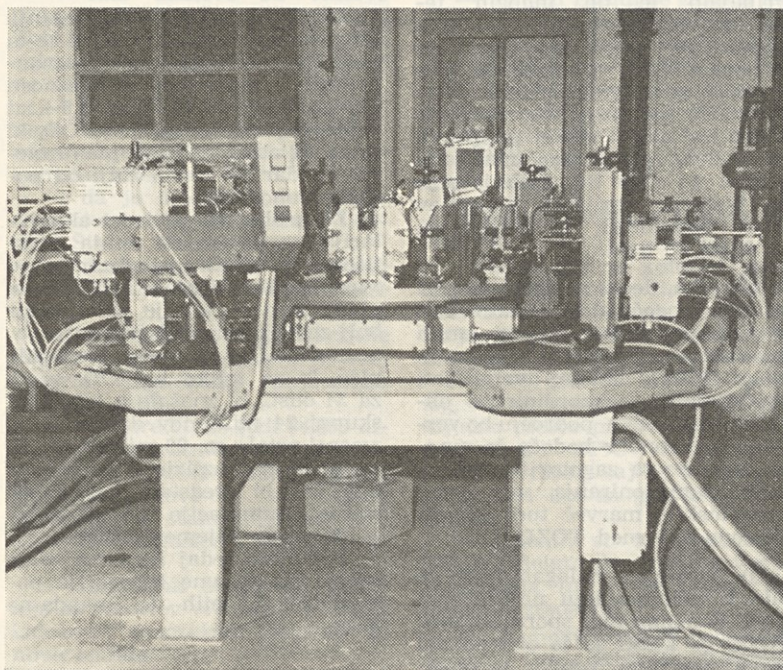
Pripomniti je treba, da je bilo ravno na področju metodologije letnega in srednjeročnega planiranja še premalo storjenega, kljub temu, da ta načela definira splošni samoupravni akt.

Odgovornost za mikro planiranje je bila prenešana na TOZD finaliste, za termiranje pa na vse TOZD. Tudi tu še ni bil izdelan organizacijski predpis, ki bi natančneje definiral odgovornosti, opravila in komuniciranje. Tak predpis bo izšel predvidoma šele v drugi polovici leta 1979, ker je treba temu prilagoditi tudi programe OAP. Do sedaj je planiranje potekalo po principu, ki je

bil uveden še v DO pred ustanovitvijo TOZD s tem, da se je metodologija George začela uvajati šele tik pred prenosom planiranja na TOZD in še ni zaživela v DO.

Na tem mestu je treba tudi odgovoriti na vprašanje oziroma na pripombe, da je bil prenos planiranja na TOZD v danem trenutku nepripravljen oziroma neodgovorno dejanje.

Če bi hoteli čakati na sistem George v celoti za funkcioniranje na centraliziranem sistemu in ga šele potem prenašati na TOZD, bi to pomenilo naslednje:

Stroj za rezanje navojev — izdelek TOZD Orodjarna

— Najmanj eno ali celo dvesto letno odložitev prenosa funkcije, ki po vseh dogovorjenih principih pripada TOZD.

— Že na nivoju DO vnesti tri različice planiranja, ker se glede na vsebino razlikujejo metode med proizvodnjo posameznih grup proizvodov (inst. material, gosp. aparati, transformatorji).

— Ob prenosu po določenem obdobju doživeti skoraj enake probleme, ki jih je bilo potrebno razreševati ob takojšnjem prenosu.

Kadri v TOZD, ki so prevzeli funkcijo planiranja so že nekaj let delovali v centralni planski službi in niso imeli na tem nič manj izkušenj, kot kadri, ki bi jih eventualno zadržali v tej službi.

Kot direktor delovne organizacije prevzemam torej polno odgovornost za predlog, ki sem ga dal za takojšen prenos operativnega planiranja na TOZD. Ne prevzamam pa odgovornosti za to, če so v katerem TOZD opustili sprejeto metodologijo, pripomočke porinili na hodnik in pričeli delati »pešč«, kot se temu reče. To odgovornost morajo pač prevzeti tisti, ki so to opustili.

Prenos operativne tehnologije na TOZD je pomenil, da se v skupnih službah ukine delovna mesta opravičnih tehnologov, obdrži pa v TRS sistemizirana opravila razvojnih tehnologov. Ta ukrep je bilo potrebno storiti za odpravo birokratskega odnosa določenega sektorja nasproti TOZD. Tu ni šlo le za subjektivne elemente tega odnosa, marveč za to, da so zaradi popolne koncen-

tracije vsega strokovnega odločanja v en sektor DSSS, ostale TOZD popolnoma osiromašene in ni obstajala nobena praktična možnost razvoja tehnično strokovne iniciative ob prenosu operativne tehnologije. V TOZD bi morali ti tehnologi preiti iz DSSS v TOZD. Ravno zaradi zaostrenih odnosov pa se je dobršen del tehnologov uprl in zapustil delovno organizacijo. V času prenašanja tehnologij v TOZD je odšlo iz DO deset tehnologov in TOZD so morale iskati nove kadre. Omejeno število pa nikakor ni takšno, da bi lahko usodno vplivalo na poslovanje, ampak kaže

zakonom o združenem delu. Vsekakor pa je pravilno zajemala del sredstev in virov in s tem omogočila TOZD tudi vpliv na gospodarjenje s sredstvi.

Nova delitvena bilanca bi morala biti vsekakor izdelana v letu 1978, česar pa finančna služba zaradi težke strokovno-kadrovske situacije ni zmogla. Izdelana naj bi bila torej skupaj z otvoritveno bilanco za leto 1979.

Prenos odgovornosti in nekaterih opravil iz DSSS na TOZD je v prvem koraku povzročil nesorazmerno večji porast števila režijskih delavcev v DO. V DSSS se je v dveh letih število delavcev zmanjšalo iz 140 na 123, na drugi strani pa se je v TOZD število režijskih delavcev v tem času povečalo iz 310 na 425 ali za 37%. Del tega povečanja je posledica uvedbe nekaterih obveznih funkcij TOZD, ki izhajajo iz zakona o združenem delu, del pa gre sigurno na račun neurejenega celotnega organizacijskega sistema DO.

B) Integracija interesov

d) Sama razdelitev grup proizvodov in tehnologij po TOZD, je ustvarila šele osnovo za ureditev ekonomskih in tehnoloških interesov TOZD. Uspešnost tega sistema pa je odvisna v celoti šele od njegovega funkcioniranja. To se pravi, da je uspešnost poslovanja DO v največji meri odvisna od uspešnosti delovanja vsake TOZD v faznem procesu proizvodnje in od njegovega vpliva na skupni prihodek.

Količinska udeležba posamezne TOZD v ustvarjanju finalnih proizvodov v planu za leto 1979 je naslednja (v NNU):

Iz tega se vidi, da je glede na udeležbo živega dela pretež-

udeleženec

finalisti	Gospodinski aparati	Lendava	Čatež	Skupaj
Gospodinski aparati	460	53	46	559
Lendava	83	776	61	950
Čatež	28	23	88	139
Skupaj	571	852	195	1618

na to, da je bila ta tehnologija glede na kadre že itak osiromašena. K temu demonstrativnemu odhajanju pa je veliko pripomoglo takratno vodstvo TRS.

Kot direktor Delovne organizacije prevzemam tudi tu polno odgovornost za ukrepe v zvezi s prenosom operativne tehnologije v TOZD v danem trenutku. V toliko pa smo kakor v TOZD, tako tudi v razvoju uspeli le skromno izpopolnjevati manjkajoče kadre, pa je posledica splošnega pomankanja kadrov, posledica prešibke ekonomske osnove za preplačevanje teh kadrov in končno tudi preživetih principov nagrajevanja, za kar pa smo odgovorni vsi skupaj.

V pogledu gospodarjenja s sredstvi TOZD, je bil storjen bistven korak naprej z stanovitvijo finančne službe, ki ima svoj iz delegatov TOZD sestavljen upravnj organ in z ureditvijo ekonomsko-finančnih kriterijev za prelivanje sredstev med TOZD, ki ščitijo njihove interese.

Delitvena bilanca sredstev in virov sprejeta ob ustanavljanju TOZD, je imela sicer določene napake in ni bila izdelana v celoti v skladu s kasnejše sprejetim

na koncentracija pri TOZD finalistih, vendar ob pomembnem vplivu TOZD udeleženk v procesu. To pa pomeni, da je bila razdelitev tehnologij smotrna in da omogoča na eni strani racionalno specializacijo, na drugi strani pa racionalno povezavo.

V teku dogajanja pa so objektivne težave pri proizvodnji polizdelkov večkrat onemogočale smotrno organiziranje finalne proizvodnje. Nasprotno pa so TOZD dobavitelji polizdelkov krivili za to neurejeno planiranje v TOZD finalistih. Končno so se začele pojavljati težnje po prevzemu vseh tehnologij pri finalistih, oziroma po ukinjanju sistema fazne povezave TOZD. Torej napake v funkcioniranju sistema naj bi povzročile menjavo sistema namesto, da bi se lotili odstranjevanja napak.

b) Zaključni račun za leto 1978 je bil prvič izdelan po udeležbi TOZD na skupnem prihodku, in sicer po principih določenih v samoupravnem sporazumu. Kljub bojazni, da bodo eventualne anomalije lahko ogrozile dogovorjene principe, se je pokazalo, da v rezultatih poslovanja ni bilo nekih velikih razlik ali ne-

Nadaljevanje na 6. str.

POROČILO O POSLOVANJU DIREKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE OD PREVZEMA DOLŽNOSTI 1. 7. 1976 DO 31. 12. 1978

(v mio din)

Nadaljevanje s 5. str.

skladij zaradi katerih bi morali poseči nazaj v principe. Ta zaključni račun je torej pokazal, da dogovorjeni sistem in princip udeležbe na skupnem prihodku v Elmi lahko funkcionira in da so predpostavljene kriteriji uporabni kot merila udeležbe.

To pa pomeni na drugi strani, da ni nobenega razloga za podporo težnjam, ki so se začele porajati, da bi se nekatere TOZD zaprle vase, da bi se pretvorile v majhna podjetja in ubirale svojo pot. To bi pomenilo korak nazaj. To bi pomenilo atomizacijo ekonomike in to bi pomenilo razbijanje tega, kar je v Elmi nastajalo 30 let.

Res pa je, da bo treba še marsikaj storiti za dokončno ureditev vseh ekonomskih odnosov med TOZD. Tu gre predvsem za ureditev tistih odnosov, ki jih TOZD med seboj urejajo izven skupnega prihodka, vendar imajo bistven vpliv na skupni prihodek.

f) Kljub temu, da sta v izvajanju še dva investicijska programa, od sedaj še ni bilo potrebno organizirati večjega združevanja sredstev za razvoj oziroma za razširjeno reprodukcijo. Oba programa sta zaradi lokacije na nerazvitih področjih zahtevala le manjši del lastne udeležbe. To pa bo že potrebno storiti za sanacijsko-investicijski program v TOZD Gospodinjski aparati in verjetno tudi za vse nadaljnje programe. To pa pomeni, da bodo morali programi vsebovati takšno vsebino, da bo v njih zastopan interes vseh tistih, ki bodo sredstva združevali. To pa je jasno možno le ob ohranitvi tehnološke in programske prepletenosti, ki je bila obravnavana v prejšnjih točkah.

g) Dosedanje poslovanje posebne finačne službe kot interne banke, je le delno opravičilo njen obstoj. Omogočilo je sicer hitro reagiranje na nelikvidnost posameznih TOZD ali skupen nastop pri pridobivanju dodatnih poslovnih sredstev. Zaradi prešibke kadrovske zasedbe v strokovni službi pa je bilo še vedno premalo storjeno glede racionalne uporabe likvidnih sredstev in glede gospodarjenja s sredstvi.

Od 1. 1. 1979 je bilo urejeno tudi obrestovanje likvidnih sredstev med TOZD, plačevanje faktur na TOZD finaliste in prenašanje teh sredstev iz skupnega prihodka na ostale TOZD.

h) Kljub določenim drugim težnjam je doslej uspevalo, da se je nasproti drugim delovnim organizacijam ali TOZD Elma legitimirala z enotno politiko, tako na področju prodajnega, nabavnega ali kooperacijskega procesa. Uspevalo je skladno in v sporazumu z vsemi TOZD oblikovati vse ideje in tudi realizacijo integracijskih procesov. Razen sprejetega samoupravnega sporazuma o skupnem prihodku med TOZD GA in TOZD Reteče Iskra, so vsi ostali procesi povezave ostali le na nivoju razgovorov ali primarnih dokumentov. V teh primarnih razgovorih pa je bilo nekaj problemov separatnega nekoordiniranega dogovarjanja z drugimi DO ali TOZD, kar pa sigurno ni pozitivno vplivalo na notranje odnose med TOZD niti na zunanji ugled DO.

i) Glede enotne interne politike je bilo v teh dveh letih mnogo težav in razhajajočih se mnenj. V nekaterih TOZD so bili napačnega mnenja, da lahko v pogledu delitve dohodka, osebne dohodka, uporabe sredstev za izobraževanje, stanovanjsko izgradnjo in drugo splošno potrošnjo, odločajo popolnoma neodvisno od drugih. Prihajalo je celo do kršitve sporazuma o delitvi dohodka in osebne dohodka. Prihajalo je do mnogih težav pri izplačevanju NEP. Prihajalo je celo do tega, da je ena TOZD v Bašaniji postavila lastno prikolicu za letovanje. Prihajalo je do različnih kriterijev glede višine prispevka za malico, glede nadomestil za prevoz na delo itd. Prihajalo je do bistveno različnih kriterijev glede nadomestil in obveznosti za študij ob delu.

Skratka, le z velikimi napori je bilo mogoče doslej zadrževati divergentne težnje, ki so zaradi napačnega pojmovanja interesa in vloge TOZD, hotele uveljavljati neodvisno in nekoordinirano obnašanje. Na tem področju bo verjetno potrebno v bodoče še mnogo naporov za zagotovitev skladnega funkcioniranja ne samo ekonomskih, marveč tudi človeških odnosov med TOZD.

j) O vlogi in nalogah DSSS je bilo v zadnjem letu največ razprav. Samoupravni sporazum med TOZD in DSSS se je obravnaval skoraj eno leto, vendar se dogaja še sedaj, da nimamo vsi enotne predstave o tem kaj naj bi bila DSSS. Od pojmovanja, da je to delovna organizacija, pa do pojmovanja, da je to servis neodgovornih izvajalcev, srečujemo to v dandanašnjih praktičnih odnosih.

Na tem mestu ne bi razpravljaj o teh načetih vprašanjih. Ugotovil bi le to, da je bila DSSS končno s sprejetjem vseh potrebnih sporazumov ustanovljena kot enakopraven partner, ki ustvarja svoj celotni prihodek, enakopravno gospodari z njim, deli svoj dohodek in ustvarja vse sklade, razen poslovnega za razširitev poslovanja. Njen celotni prihodek je postavljen v odvisnost od obsega dela in od uspeha poslovanja TOZD, za katere dela.

In končno je definirana tudi funkcija DSSS, kot strokovnega ustvarjalca in nato izvajalca poslovnih politike, tako posameznih TOZD kot DO kot celote.

Vse to pa so šele napisane in dogovorjene stališča in storiti bo treba še marsikaj, da bo to v praksi tudi funkcioniralo. Na eni strani bo treba pridobiti nekaj ključnih strokovnih kadrov za izboljšanje opravljanja nalog in opravi DSSS za TOZD, na drugi strani pa bo potrebno še marsikaj storiti v odnosih, da bo DSSS postala sestavni del poslovanja TOZD in ne njegovo nasprotje.

Ad 3.

Glede izvajanja srednjeročnega plana opazamo določen razkorak med realizacijo dohodka in akumulacijo. Nekateri pokazatelji srednjeročnega plana za leto 1978 in realizacije 1978 so razvidni iz naslednjega:

	sred. plan 1978	real. 1978	indeks
celotni prihodek	401,1	437,4	109
eksterni prihodek	321,9	331,6	103
eksterni pos. sredst.	183,8	163,6	89
dohodek	118,6	168,0	142
prispevki	17,9	46	257
čisti dohodek	100,7	122	121
osebni dohodek	78,8	105,7	134
ostanek	21,9	16,3	74
zaposleni	1.334	1.289	97

Kljub visokemu preseganju planiranega dohodka, se je le-ta potrošil za pokrivanje samoupravnih zakonskih obveznosti (davki SIS), ki so kar 2,5-krat večji od planiranega in za OD, ki je za 34 odst. večji od planiranega, vendar še vedno nižji od porasta dohodka.

Zaskrbljujoča je torej akumulacija, za katero ne ostaja praktično nič, razen amortizacija po predpisanih stopnjah. Pri izdelavi plana smo se, kot je videti, najbolj zmotili pri predvidevanju obveznosti. Če bi le-te presegle plan le za toliko kot OD, to je za 34 odst., bi znašale v letu 1978 skupaj 24 milijonov din in bi še zmeraj ostalo ca. 22 milijonov din za sklad na razširjeno reprodukcijo, kar bi predstavljalo 6,6 odstotno akumulacijo. To pa bi bil za Elmo že izjemen uspeh.

Poglejmo sedaj še, kako so se gibale te osnovne kategorije poslovanja v letih te mandatne dobe:

	1976	1977	1978	indeks 1978/ 1977	indeks 1978/ 1976
celotni prihodek	348	452	437	97	126
eksterni prihodek	216	259	332	128	154
eksterni posl. sred.	140,3	144,1	168,4	117	120
dohodek	75,7	114,9	163,6	146	216
prispevki	12	18,5	46	249	383
čisti dohodek	63,7	96,7	122	126	192
osebni dohodek	56,9	79,2	105,7	133	186
ostanek	6,8	17,5	16,3	94	239
zaposleni	1.046	1.122	1.289	115	123

Ugotovitve se ne razlikujejo bistveno od primerjalnih s srednjeročnim planom. Ugotoviti pa je le treba, da se je v dveh letih eksterni prihodek povečal za 54 odst. Ob upoštevanju indeksa povečanja cen našim finalnim izdelkom za približno 11 odst., pomeni to za 43 odst. povečanje fizičnega obsega proizvodnje. To pa je brez posebnega vlaganja sigurno visok rezultat. Če upoštevamo še to, da se je v dveh letih dohodek podvojil, da so OD na zaposlenega porasli za 5=3 in da je ostanek dohodka za vse sklade porasel za 2,5-krat, potem z rezultati ne moremo biti nezadovoljni. Z njimi smo pač prišli na določen nivo OD, s katerimi lahko ustvarjamo tudi kadrovska bazo za doseganje boljše akumulacije v naslednjih letih.

Ostali elementi poslovanja in gospodarjenja so razvidni iz zaključnega računa in jih tu ne bom ponavljal.

Ad 4.

Realizacija dveh investicijskih programov, kot omenjeno, poteka praktično v predvidenih terminih oziroma z majhnimi zamudami.

Realizacija investicijskega programa GA pa je postala ogrožena, ker se je predolgo odlašalo z določenimi tehnološkimi rešitvami v galvaniki. Tako se je med tem spreminjala politika bank, glede plasmana investicijskih sredstev in bo treba ponovno izdelati finančno konstrukcijo. Po vsej verjetnosti bo potrebno tudi zmanjšati obseg investicije na najnujnejši nivo in za ta nivo iskati sofinanciranje. Tudi združena sredstva trgovine, katera so bila zagotovljena v letu 1978, so se med tem potrošila v druge namene in bo potrebno iti v ponovno akcijo za združevanje.

Del krivde za takšno stanje nosijo odgovorni delavci v TOZD, ki so se v letu 1978 bolj ukvarjali z notranjimi vprašanji (relekcija itd.) in niso našli časa za pospeševanje te investicije. Del krivde pa nosi TRS, ki se je zaradi kadrovske nezasedenosti v celoti moral angažirati na prvih

dveh programih in je moral opustiti delo na tretjem.

V celoti gledano pa to ne bi smeli biti razlogi za neizvajanje pomembne naloge in vsi nosimo veliko odgovornost.

III. PREDVIDENO DELO IN UKREPI DO KONCA MANDATNE DOBE

Opirajoč se na predhodno izvajanje je možno za bodoče poslovanje razmišljati v dveh smereh:

1. Ali na osnovi določenih težav, ki so nastale ob izvajanju konceptov korigirati te koncepte?
2. Ali vztrajati na izvedbi konceptov, pa odstranjevati težave.

Osebo sem se odločil za drugo smer in jo mislim izvajati, seveda pod pogojem, da mi zanj skupni delavski svet izglasuje zaupnico.

Ukrepi za odstranjevanje težav bi bili naslednji:

1. Dosledno izvesti načrtano programsko in organizacijsko

konceptijo TOZD na osnovi mrežne prepletenosti programske in tehnološke povezave s tem, da:

a) postane vsaka TOZD nosilec določene finalne proizvodnje,

b) postane vsaka TOZD nosilec določenih tehnologij in da se v dveh TOZD ne morejo in ne smejo ponavljati iste tehnologije.

2. Proizvodne grupe in tehnologije natančneje definirati, da ne bo spornih mnenj ob realizaciji teh konceptov.

3. Dosledno izvesti do konca decentralizacijo poslovanja in integracijo interesov.

4. Razmejiti dejavnosti in odgovornosti med samoupravljanjem in vodenjem poslovanja.

5. Vztrajati na enotni eksterni politiki delovne organizacije in moralno, politično ter samoupravno preganjati vsakega, ki bi poizkusil razbijati to enotno politiko.

6. Vztrajati na enotni politiki na področju osebne in splošne potrošnje ter na področju medsebojnih razmerij.

7. Dosledno vztrajati na spoštovanju vseh samoupravnih dogovorov med TOZD in tudi vseh dogovorov med poslovnimi organi. Vsako kršitev teh dogovorov preganjati in o njej tudi obveščati celotni kolektiv.

8. Koordinirati poslovanje DSSS in ga organizacijsko prilagoditi potrebam TOZD. V tej zvezi upoštevati naslednji vrstni red:

a) Delovanje finančne službe organizirati tako, da bodo poslovni organi TOZD lahko sproti informirani o gibanju uspehov in da bodo neposredno ukrepali glede gospodarjenja s sredstvi, finančnemu odboru dati pooblastila za samostojno odločanje glede prelivanja sredstev.

b) Reorganizirati AOP in ga prilagoditi novemu sistemu planiranja. Proučiti sedanji sistem poslovne informatike in ga prilagoditi potrebam. V prvi fazi storiti to z obstoječim sistemom, nato izdelati nov program poslovne informatike.

c) Kadrovske pojačati tehnološko razvojni sektor in ga usposobiti za hitrejši razvoj proizvodov in za pripravo ter izvedbo investicijskih programov. Za to uporabiti tudi posebnosti v nagrajevanju.

9. Direktorjem sektorjev v DSSS dati večja pooblastila in odgovornosti znotraj izvajanja letnega plana oziroma znotraj opravljanja dolžnosti, ki se sprejemajo z dolgoročnimi nalogami.

10. Zagotoviti odgovornost vseh delavcev in dosledno uporabljati ukrepe ob ugotovljenih kršitvah delovnih dolžnosti.

Ce skupni delavski svet sprejema predlagano konceptijo, sem jo pripravljen izvajati v okviru svojih sposobnosti. Če pa skupni delavski svet na podlagi ocene mojega dosedanjega dela in na podlagi ocene predlaganih ukrepov ugotovi, da je treba bistveno spremeniti politiko in metode vodenja poslovanja, predlagam, da se to delo zaupa novemu poslovnemu organu delovne organizacije.

Stane Fele

Kronika samoupravljanja

26. redna seja delavskega sveta TOZD Elektromaterial Lendava

Po daljši razpravi strokovnih delavcev in delegatov so sklenili:

— da se zahtevi za varstvo pravic Štefana Hardija ne ugotovi in ne potrdi sklepa disciplinske komisije. Delovno razmerje mu preneha z dnem vročitve pismenega odpravljanja tega sklepa,

— da se zahtevi za varstvo pravic Katarine Vidovič ne ugotovi

— tudi zahteve za varstvo pravic Darinke Antoljšič, Franja Zobiča in Ivana Filipana proti sklepom o dodelitvi kredita, se ne odobrijo

— dopolni se sklep, da se Janezu Ribariču dodeli še 10.000 dinarjev kredita za gradnjo stanovanjske hiše,

— da je delegat v svetu šolskega kovinarskega centra v Lendavi Štefan Maučec,

— direktorju TOZD so določili oceno 20 odst. individualne uspešnosti

— dali predlog organizacijske sheme v javno razpravo v vsej delovni organizaciji najkasneje do 15. 4. 1979,

— razporedili so tudi 84.000 dinarjev nepovratnih sredstev, prejetih od zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije za nakup stanovanj v stanovanjskem bloku S-20 v Tomšičevi ulici v Lendavi,

— imenovali strokovno komisijo za ocenitev vrednosti v TOZD izdelanih montažnih priprav za nove artikle.

DELAJSKI SVET TOZD TRANSFORMATORJI

je na svoji 27. redni seji dne 21. 3. 1979 še

— imenoval novega predsednika komisije za inventivno dejavnost — Antona Pirnata in novega tajnika — Božidarja Brečka,

— potrdil poročilo o delu te komisije s tem, da se za izboljšavo orodja za izsek jedrne pločevine U 50 izplača Antonu Pirnatu simbolična nagrada v znesku 300 din. Omenjeni znesek se bo izplačal potem, ko bo izračunan prihranek.

— Janezu Erbidi se izplača nagrada v znesku 1.500 din za koristni predlog, da se orodje za izsek jedrne pločevine U 50 ni odpisalo, temveč popravilo tako, da so odstranili stranske rezine in zožali stranske letve, ter s tem prihranili polovico vrednosti novega orodja.

Štefanu Novaku se izplača dve nagradi

— 2.000 din za koristni predlog hlajenja varov žic in kabelskih čevljev. S tem se skrajša čas varjenja za polovico, poraba srebro pa se zmanjša za ca. 20 odst.,

— 3.000 din za koristni predlog, da se opusti graviranje priključne plošče pri varilnih transformatorjih DP/O — 15380 in DP/O — 15521, saj se s tem prihrani 0,34 ure za graviranje ene plošče.

— Sklenili so tudi, da se v TOZD izdelata dva varilna transformatorja in se ju knjiži kot osnovno sredstvo.

Na komemoraciji v počastitev spomina tov. Edvarda Kardelja so člani IO OOS TOZD in DSSS v Črnučah predlagali, da se namesto cvetja nakažejo skladu za gradnjo in opremo onkološkega inštituta v Ljubljani denarna

sredstva v skupnem znesku 5.000 dinarjev. Vsi delavski sveti pa so že sklenili, da se odobri ta pomoč iz skladov skupne porabe.

DELEGATI DS V TOZD ELEKTROMATERIAL ČATEŽ

so na svojih rednih sejah konec meseca februarja in v marcu (imeli so jih kar 4, ena je bila izredna) sklenili;

— da nabavijo naslednja osnovna sredstva:

20 kosov BIAXOV v skupni vrednosti 83.000 din

20 kosov montažnih miz v skupni vrednosti 117.206 din.

1 stiskalnica BIHLER

— razpisali javno licitacijo za prodajo osnovnih sredstev — 4 stružne avtomate, rezkalni stroj in ekscentrično stiskalnico

— imenovali dva člana notranje arbitraže Jožeta Bregarja in Avgusta Cvetežarja

— da se uvede dežurstvo v popoldanskem času.

DELEGATI DELAVSKEGA SVETA TOZD ORODJARNA

so na 17. redni seji razpravljali in odločili:

— Dali so pobudo stanovanjski komisiji, da obravnava stanovanjske razmere tov. Ivana Pavloviča in predlaga, da se mu dodeli izpraznjeno sobo ali garsonjero,

— podaljšani rok za dokončno ureditev zadeve — Mešanović Mehmed

— sprejeli pravilnik o varstvu pred požarom

— odobrili nabavo 3 hidravličnih primežev PAG-1

Marta Stare

Priprava srednjeročnega plana razvoja DO Elma

SDS Elma je na svoji seji ob koncu marca sklenil, da je treba pristopiti k izdelavi izhodiščnih stališč srednjeročnega plana razvoja delovne organizacije. Določil je tudi, da Poslovni odbor sprejme delovni program za izdelavo srednjeročnega plana.

Analiza dosedanjega razvoja že poteka z vidika nerešenih problemov in vzrokov. Do 5. maja 1979 naj bi se opredelili ključni problemi, smotri in cilji nadaljnega razvoja. Ta faza je izredno težavna in zahteva dober pregled razvoja tržišča in možnosti razvoja vseh TOZD in Elme kot celote. Do srede maja 1979 naj bi SDS predložil v javno razpravo »Osnutek smernic plana razvoja DO in elementov za pripravo Samoupravnega sporazuma o osnovah plana DO. Vsak koristen predlog za izpopolnitev smernic plana razvoja bo izredno dobrodošel. Upamo, da bomo spričo dobro zastavljene akcije, sprejeli v prvi polovici julija tega leta, resnično kakovostne smernice razvoja Elme za obdobje od leta 1981 do leta 1985.

Najbolj poudarjena želja je, da bi se na splošno v tem obdobju pričel prehod Slovenije iz stadija zmerne gospodarske razvitosti v stadij gospodarske razvitosti. Temeljna značilnost gospodarstva v tem razvojnem stadiju je vodilni delež industrije pri ustvarjanju družbenega proizvoda in pretežni delež industrijskih izdelkov v blagovnem izvozu. Zavestno selektivno bi naj osvojili tehnološko zahtevnejše

industrijske proizvodnje, kar pomeni, da bi naj čedalje več lastnega znanja vgrajevali v naše izdelke.

Osnovna kriterija razvojne strategije, ki lahko tudi v prihodnje zagotavlja Sloveniji in Jugoslaviji nadpovprečno stopnjo gospodarske rasti, sta sodobna tehnologija in izvoz. Oba temeljita na kakovostnem znanju. Iz take razvojne strategije izhajajoča gospodarska politika Elme zahteva, da je treba dati znanju ne le večjo vlogo pri razvojnih odločitvah, ampak tudi večjo težo na področju pridobivanja in delitve dohodka. Pot za razreševanje tega problema je v spremenjenih pogojih gospodarjenja, v katerih bo vsako znanje na vsakem delovnem mestu veliko bolj kot dosedaj doprinalo k ustvarjanju in delitvi dohodka.

V kakršnikoli meri že so bili dosedanja plani osnova za razvijanje proizvodnih zmogljivosti, ugotovimo lahko, da je bilo do sedaj načrtovanje razmeroma lahko. To načrtovanje je slonelo predvsem na potrebah domačega trga in »ozkih grlih«, ki so se stalno pojavljala zaradi hitrega razvoja. Lahko pričakujemo v obdobju, ki je pred nami razvojni intervencionizem izvozne in razvojne selekcije. To pomeni, da bosta v bodoče gospodarska uspešnost in pridobivanje dohodka vse bolj odvisna od uspešnih tehnoloških sredstev Elme kot celote, produktivnosti ter še boljšega koriščenja sredstev. Trenutno je v Elmine izdelke vgrajeno po

vrednosti 50 % materiala in 40 % fiksnih stroškov. Delež materiala se bo mogel začeti zmanjševati, kakor tudi fiksnih stroški. Še bolj pomembno je, da bo v fiksnih čimveč znanja in čim manj administracije in jalovega dela, ker se bo domača, manj zahtevna poraba krčila na račun kakovostnejšega izvoza.

In kakšna je vizija bodočnosti? Število prebivalcev v občini Ljubljana—Bežigrad se bo do leta 1985 povečalo za nadaljnjih 20 tisoč in bo okoli 65 tisoč. V Ljubljani se bo povečalo število raziskovalnih in razvojnih ustanov. Premurje bo zmanjšalo gospodarsko zaostalost in precej naših delavcev zaposlenih v tujini se bo vrnilo v domovino. Izredno veliko sredstev in znanja bo vloženo, da se prečudovite lepote naše ožje domovine ne uničijo z odpadnimi vodami in onesnaženim zrakom. Avtomatizacija bo doživela velik razcvet in bo potrebno, da se vsi Elmini proizvodni programi navežejo na razvoj sodobne elektronike in tehnike. Obdobje, ki se počasi izteka, nam je zapustilo osnovo samouprave — TOZD. Za obdobje, ki sledi, bodo značilne večje funkcionalne samoupravne asociacije združenih sredstev, dela in znanja. Usmerjeno izobraževanje naj bi pravilno uravnavalo priliv kakovostnega kadra. Narodni dohodek na prebivalca v Sloveniji naj bi presegel 3000 dolarjev in sploh se bosta standard in raven življenja občutno zvišala.

Džordž Krstič

Razvoj – uvajanje novega znanja v delo

Ob prebiranju 9. številke »Raziskovalca« se mi je nehote porodila ideja, da o razvojni politiki v delovnih organizacijah, ki jo le-ta obravnava dobesedno prepišem nekatere stvari. Tak prepis bi bil predlog, zato pa bo povzetek služil v premislek vsem tistim, ki si še vedno »pravilno razlagajo« raziskovalno dejavnost, pri tem pa namerno pozabljajo, da kup knjig in študij, ki so jih pisali priznani strokovnjaki ne služi za nabiranje prahu po različnih knjižnicah. Pogostokrat se dogaja, da ugotavljamo, kako raziskovalna dejavnost pri nas v DO ali nasploh šepa, velikokrat si znamo tudi razložiti, kakšna bi lahko bila morebitna rešitev, vendar največkrat pri tem ostane.

Razvojni službi vsekakor pripada zelo odgovorna naloga nosilca vseh inovacij in prizadevanj v delovni organizaciji, kar pomeni, da prav ta služba spodbuja in s pomočjo koncentrirane zasedbe strokovnjakov ureja raziskovalno in razvojno dejavnost.

Razvoja delovne organizacije ne moremo in ne smemo razumeti samo kot količinsko povečanje njene proizvodnje ob ohranitvi dosedanje tehnologije, temveč predvsem kot kakovostno spremembo v smeri k učinkovitejšemu načinu dela in uvajanju novih proizvodov. Kakovostni dvig je mogoč le z obvladanjem novega znanja. Za to mora razvojna služba obsegi vse tiste dejavnosti, ki naj novemu znanju odpro pot v delovno organizacijo.

Šele po zagotovitvi znanja postaja razvojni načrti izvedljivi. Pri zavzemanju stališča, kakšen naj bo razvoj v podjetju, bi morali te dolžnosti razvojne službe upoštevati.

Marsikdo bo presenečen ob trditvi, da se ogromni rezultati dosežejo že s samim pravilnim posegom in koriščenjem znanja, ki tli v marsikaterem delavcu v smeri izboljšanja dela. Mnogi v delovnih organizacijah vedo, kako bi bilo mogoče napraviti več in hitreje, vendar molčijo.

Molčijo, ker se še niso otresli mezdnih odnosov in spoznali, da dela samoupravljač za sebe in da mora na dan z vsemi idejami, ki bi prispevale k dvigu proizvodnje. Vzrok molka je lahko tudi ta, ker njihovim predlogom do sedaj nihče ni posvetil potrebne pozornosti. Oba vzroka je potrebno odstraniti s spodbujanjem koristnih predlogov, kakor tudi s skrbnim obravnavanjem le-teh, nagrajevanjem predlagateljev in obveznim podeljevanjem vsaj moralnih priznanj, če denarna odškodnina ni utemeljena.

Nesmiselna je trditev, da naši delovni ljudje po bogastvu misli zaostajajo za delavci v industrijsko visoko razvitih državah. Resnica je le, da smo nerodni pri prebujanju tega znanja.

S postavitvijo množične inventivne dejavnosti na prvo mesto pa ne smemo zanemarjati poklicne razvojne dejavnosti, ki je prav tako pomembna.

Vsako novo pridobljeno znanje moramo načrtno gojiti in uvajati v delo, kar je osrednja in bistvena naloga razvojne službe. To velja za vsakršno organizacijsko obliko razvojne službe.

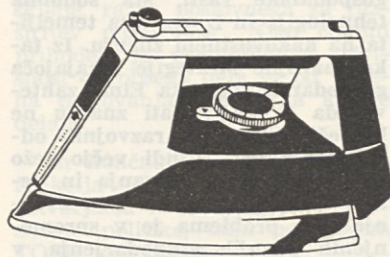
Najprimerneje je, da se razvojna služba loti svojih raziskovalnih nalog samostojno s pomoč-

jo svojih raziskovalcev, ki imajo vsekakor večji posluš za potrebe svoje delovne organizacije kot zunanji sodelavci, kar pa ne pomeni, da v primeru nezadostnega števila le-teh ni možna rešitev z zunanjimi sodelavci. Dejstvo je, da lastni raziskovalci pomenijo zaradi neposrednega in trajnega stika s potrebami svoje delovne organizacije tudi boljše zagotovilo za pravilno usmerjenost lastnih raziskovanj.

Treba pa je pibiti, da niti svojih niti zunanjih znanstvenih sodelavcev ne kaže siliti v ozke meje lastnih raziskovalnih potreb. Znanstvenik s svojo strokovnostjo brez obremenitve s proizvodnimi vprašanji pogosto nakaže nove smeri razvoja. Do temeljitih znanstvenih raziskav moramo za to biti strpni, čeprav v doglednem času še ne vidimo možnosti njihove uporabe.

Zelo koristno je v raziskovalno delo pritegniti tudi tuje znanje. Razvojna služba naj po njem preudarno posega. Možen vir tujega znanja je lahko tudi poslovno-tehnično sodelovanje s tujino, vendar je potrebno razmisliti o neupravičenem nakupu licenc.

Kako financirati razvojno dejavnost v podjetju? Iz dejstva, da raziskovalno-razvojna dejavnost ni mogoča brez potrebnih finančnih sredstev, sledi neprijetna naloga razvojne službe, da pripravi samoupravni sporazum, po katerem temeljne organizacije združenega dela odvajajo del svojih sredstev v sklad za raziskovalno in razvojno delo. Ta naloga marsikje ni lahka, ker osveščenost o potrebi nenehnega raziskovalno-razvojnega dela še ni zajela vseh delavcev, saj nekateri med njimi vztrajajo na varčevanju prav pri tej dejavnosti, čeprav je tako varčevanje skrajno kratkovidno. Razvojna služba mora za to pred predlaganjem omenjenega samoupravnega sporazuma pripraviti ustrezno »KLIMO« s propagiranjem raziskovalno-razvojne dejavnosti kot odločujočega pogoja za uspevanje delovne organizacije.

Če bi pustili obrobna opravila (administracijo) ob strani, bi lahko dolžnosti dobre razvojne službe strnili v 20 pglavitnih nalogah, in sicer:

1. Sestava samoupravnega sporazuma o nagrajevanju predlagateljev koristnih predlogov, tehničnih izboljšav in izumov ter predložitev sporazuma v stališče in potrditev samoupravnih organov.

2. Spodbujanje delavcev k množični inventivni dejavnosti, na primer z razpisovanjem odprtih proizvodnih vprašanj in obveščanjem kolektiva o uspehih predlogih v svojih sredstvih javnega obveščanja ter propagiranje inovacijske dejavnosti nasploh.

3. Pomoč delavcem pri pismenem oblikovanju inovacijskih predlogov, evidentiranje teh pred-

logov in priprava strokovnih mnenj za zasedanje komisije samoupravnega organa.

4. Sodelovanje v tej komisiji pri razporeditvi in ocenitvi predlogov v luči samoupravnega sporazuma.

5. Pomoč pri sestavljanju patentnih prijav za predloge, ki so bili uvrščeni med izume in posredovanje med izumitelji, ter patentnim uradom pri uveljavljanju koristi izumiteljev in pravne zaščite izumov doma in v tujini.

6. Evidentiranje tujih patentov s področja dela delovne organizacije.

7. Nadzor nad izvajanjem samoupravnega sporazuma o nagrajevanju predlagateljev ter izvajanjem vseh predpisov, ki zadevajo zaščito inovacij.

8. Zasledovanje razvoja stroke doma in po svetu.

9. Sestavljanje dolgoročnih in kratkoročnih načrtov razvoja delovne organizacije hkrati z opredeljevanjem raziskovalnih potreb in načrtovanjem znanstveno-raziskovalnega ter razvojnega dela.

10. Izvajanje znanstveno-raziskovalnih in razvojnih del po sprejetih načrtih z lastnimi kadri.

11. Sodelovanje z znanstvenimi instituti in ustanovami zunaj lastne delovne organizacije pri znanstveni obdelavi razvojnih potreb.

12. Navezovanje trajnih in dohodkovnih odnosov z raziskovalnimi instituti in ustanovami.

13. Sodelovanje z RSS v okviru skupnega raziskovalnega programa, tako s prijavljanjem ustreznih raziskovalnih potreb kot z njih znanstveno obdelavo.

14. Aktivno sodelovanje na mednarodnih znanstvenih posvetih.

15. Priprava poslovno-tehničnega sodelovanja z drugimi domačimi ali tujimi delovnimi organizacijami.

16. Kritično ocenjevanje razlogov za morebitni nakup licence in vodstvo ustreznih razgovorov.

17. Sodelovanje s kadrovsko službo pri izdelavi načrtov o nameščanju novih delavcev, štipendiranju in študiju ob delu.

18. Sodelovanje v svetih strokovnih šol in pri oblikovanju učnih načrtov v skladu s potrebami združenega dela.

19. Priprava samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in financiranju sklada za raziskovalno razvojno delo.

20. Izvajanje oziroma kontrolo izvajanja celotnega razvoja novih izdelkov od projektiranja prek serijske izdelave do zasledovanja njihove uporabnosti.

Na konferenci, ki jo je za posebno jugoslovansko komisijo organiziral UNESCO so o organizaciji razvojne službe v podjetju sprejeli naslednji zaključek:

Razvojna služba mora biti po obsegu in organizacijski obliki prilagojena potrebam delovne organizacije.

Glede obsega dela se v nobenem primeru ni mogoče umakniti dolžnostim v zvezi z množično inventivno dejavnostjo. Ta mora zaživeti v sleherni delovni organizaciji, saj nikjer ne delajo tako popolno, da ne bi mogli delati bolje. V majhnih delovnih orga-

nizacijah zadošča za te dolžnosti en delavec. Če se z mislimi o prihodnjem delu ukvarja kdo zunaj razvojne službe, potem imamo opraviti z najpreprostejšo obliko razvojne službe, ki jo lahko imenujemo referat za inovacije.

Večje in velike delovne organizacije morajo v razvojno službo vključiti domalega vse našteje delovne dolžnosti in službo primerno številčno zasesti.

Poleg referata za inovacije so možne mnoge druge vmesne oblike (oddelek, sektor, biro, ipd.).

Delovna organizacija se odloči za najbolj ustrezno organizacijsko obliko in ji da ustrezen naziv.

V zvezi z organiziranjem razvojne službe je potrebno poudariti, da v njen okvir ne sodi laboratorij, za rutinske raziskave, ki terja na primer preverjanje tekoče proizvodnje. Take laboratorije so skušali v nekaterih delovnih organizacijah prikazati kot svoj razvojni oddelek. Laboratorij sodi v razvojno službo le, če se ukvarja z razvojnimi raziskavami.

Vzdrževanje razvojne službe terja dokajšnja sredstva.

Za to ni primerno, če ima delovna organizacija v vsaki TOZD svojo razvojno službo in so razvojna prizadevanja razdrobljena. Zelo blizu je namreč misel, da isti razlogi, ki so odločali o združitvi v delovno organizacijo, utemeljujejo tudi ustanovitev skupne razvojne službe.

V svetu so se združila nekatera podjetja med drugim tudi za to, da bi relativno pocenila raziskovalno delo.

O združevanju podjetij v ta namen, bi kazalo razmišljati tudi pri nas. Toliko bolj, ker imamo mnoge majhne in zelo majhne delovne organizacije, ki vsaka zase ne morejo kaj prida žrtvovati za svoj razvoj.

Pri današnjem hitrem napredovanju tehnologije in vse težji konkurenčni borbi uspeva lahko le tista delovna organizacija, ki posveča del svojih sredstev za jutrišnji dan.

Razvojna služba je tako postala v vsaki delovni organizaciji nepogrešljiva delovna enota, brez katere si ni mogoče misliti njenega obstanka, še manj pa napredka.

Razvojna služba in stroški za njeno delovanje so torej gospodarska nujnost, ki se ji preudarna organizacija ne poskuša umakniti. To službo je treba zasesti z ustreznimi kadri. Varljivo je pričakovati, da bi brez zadostnega števila fakultetno izobraženih delavcev znanosti uspešno pronicnila v naše delo in postala njegova sestavina. Pri tem pa imamo v mislih predvsem znače, ki nam edino zagotavlja gospodarsko neodvisnost.

Stefan Kranjec

DOPISUJTE
V SVOJE
GLASILO
STIK

Planiranje koriščenja letnih dopustov v letu 1979

Planiranje koriščenja letnega dopusta je pomemben prispevek k nemotenemu proizvodnemu in delovnemu procesu, predvsem v smislu nezmanjšane sposobnosti doseganja planov dela.

Vsako leto pa se obvezno srečujemo s problemom — težnjo večine delavcev po koriščenju daljšega letnega dopusta v mesecih juliju in avgustu. Kljub temu pa si vodstvo, predvsem proizvodnih enot prizadeva zapolniti vrzel manjkajočih delavcev z zaposlovanjem dijakov in študentov, kar ni tako poceni, in na tak način vendarle doseči zadovoljiv del plana proizvodnje.

Pa je res to delo samo skrb vodilnih delavcev? Kaj pa o tem mislimo mi, ostali delavci? Ob teh ugotovitvah in vprašanjih se mi nujno postavlja vprašanje, zakaj je predvsem v proizvodnem delu tovarne zamrla ideja glavnega direktorja o organizaciji kolektivnega dopusta, tam kjer je to možno in tam kjer manjkajoči delavci povzročajo veliko vrzel v proizvodnem procesu, če pa imamo po drugi strani jasne dokaze, da s stihijskim koriščenjem letnih dopustov to obliko koriščenja letnega dopusta skorajda imamo. Na sestanku direktorjev TOZD in sektorjev s področja Črnuče ter predstavnikov DPO in kadrovske službe, ki ga je dne 9. 1. 1979 vodil tov. Stane Ritonja, je bilo dogovorjeno, da je potrebno letne dopuste planirati v začetku leta, da kasneje ne pride do zmešnjave.

Na drugem sestanku v isti zasedbi, ki je bil 19. 3. 1979 je bila edina točka dnevnega reda oblikovanje stališč sindikata do planiranja letnih dopustov, regresiranja in počitkovanja. Na žalost smo ugotovili, da v dobrih dveh mesecih na področju planiranja letnih dopustov oz. poteka proizvodnega procesa v poletnih mesecih nismo storili ničesar. Direktorji TOZD so celo menili, da »plana dopustov ni mogoče narediti prej, kot bo znano stanje v Bašaniji«. Res je, da imamo svoj počitniški dom v Bašaniji, kjer delavci preživljajo svoj dopust že vse od leta 1963, toda imamo le 12 sob in v celi sezoni, ko je dom odprt, predstavljajo možnosti letovanja le 9 % udeležbo naših delavcev ali številčno okoli 100 delavcev. Ta številka pa prav gotovo ne more odtehtati odločitve za ostalih 1100 delavcev in je očitno slab izgovor za nestorjeno delo.

Po razpravi o poslovanju z DO Počitniški dom Zatišje v letu 1979 se je izoblikovala naloga o pripravi dogovora o kriterijih za delitev regresa za letne dopuste, ki naj vsebuje predlagane elemente, kot so višina regresa za dokazano počitkovanje, in določitev upravičencev do tega regresa, ki so tisti, ki so v Elmi socialno zavarovani.

Tako pripravljani dogovor so dne 2. 4. 1979 obravnavali predsedniki OO sindikata TOZD in DSSS Črnuče in vodstvo DPO. Ocenili so ga kot stimulativen za aktiven letni dopust, vendar so menili, da predstavlja težavo izplačilo regresa, ki ga dogovor predvideva po opravljenih letnih dopustih. V razpravo k tej točki je bil vključen tudi glavni direktor, ki je pojasnil smisel te odločitve, ki jasno bazira v gospodarskem položaju DO. Da bi bili delavci o tem bolj seznanjeni, se bo glavni direktor dogovoril z direktorji TOZD in sektorjev za tolmačenje predloga izplačila regresa.

Za boljše razumevanje obravnavan dogovor objavljamo v celoti:

Na podlagi določil 54. člena Samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo »ELMA«, so delavci temeljnih organizacij in DSSS sprejeli naslednji

DOGOVOR

za regresiranje in planiranje letnih dopustov v letu 1979

1. člen

Delavci združenih temeljnih organizacij (v nadaljnjem besedilu TOZD) in delovne skupnosti skupnih služb (v nadaljnjem besedilu DSSS) sklepajo ta dogovor z namenom, da se sredstva za regresiranje letnih dopustov, združena na podlagi določil Samoupravnega sporazuma o združitvi delijo po enotnih kriterijih in da se določijo pogoji za izrabo letnih dopustov v počitniškem domu Zatišje.

2. člen

Za leto 1979 znašajo planirana sredstva za regresiranje izrabe letnega dopusta 2.000,00 din na zaposlenega delavca.

3. člen

Namenska sredstva za regresiranje izrabe letnega dopusta se delijo:

1. Vsi delavci, ki bodo namensko koristili letni dopust in to dokazali z verodostojnim dokumentom, bodo v II. polovici septembra prejeli regres v višini 100,00 din na dan in to za najmanj 5 in največ 10-dnevno letovanje v kraju po lastni izbiri.

2. Regres bodo prejeli tudi tisti družinski člani delavcev, ki so zavarovani v DO »ELMA« pod istimi pogoji kot delavci pod točko 1 tega člena, razen otroci, ki so rojeni v letih 72 do 77, in bodo prejeli polovični regres, to je 50 din dnevno.

3. Vsi delavci, ki so upravičeni do regresa, bodo v II. polovici septembra prejeli enak znesek, ki bo izračunan na podlagi planiranih sredstev in že porabljenih sredstev za regresiranje.

4. člen

V letu 1979 bo v počitniškem domu »Zatišje«, ki razpolaga z 12 sobami s po 3 ležišči, organizirano letovanje od 11. 6. do 10. 9. pod naslednjimi pogoji:

1. Glede na število zaposlenih delavcev v posameznem TOZD lahko skozi celo sezono delavci koristijo:

TOZD GA	4 sobe
TOZD Trafo	1 sobo
TOZD Orodjarna	1 sobo
TOZD Elektromaterial Lendava	4 sobe
TOZD Elektromaterial Catež	1 sobo
DSSS	1 sobo

Če posamezna TOZD ne zasede v celoti vseh dogovorjenih prostih kapacitet v razpisnem roku, se le-te porazdelijo po potrebi med ostale TOZD oziroma DSSS, oziroma ponudijo zunanjim interesentom. V primeru, da pa so kapacitete ostale neizkoriščene, se krijejo stroški v višini penzijskega dne iz združenih sredstev.

2. Menjave letovalnih izmen so vsakega 1., 11., in 21. v mesecu za 10-dnevno letovanje in še 6., 16. in 26. za 5-dnevno letovanje.

Penzijski dan se prične s kosilom in zaključí z zajtrkom.

3. Cena penzijskega dne znaša za odrasle osebe 145,00 din, za otroke od 1—7 let (rojeni od 1972 do 1977) pa 72,50 din. Upoštevajoč določila točke 1, 2 in 3. člena etga dogovora, plačajo delavci penzijski dan din 45,00 oziroma 22,50 din.

4. Delavci z nižjimi osebnimi dohodki imajo prednost pri letovanju v počitniškem domu, kar dokazujejo s potrdilom o višini osebnega dohodka zakonca.

5. Plačilo letovanja opravi ekonomsko finančni sektor neposredno iz osebnega dohodka delavca, ki bo letoval v počitniškem domu, na podlagi naloga, ki ga izda socialna delavka v DSSS ali v TOZD Elektromaterial Lendava v soglasju z delavcem.

5. člen

Delavci TOZD in DSSS imajo možnost preko celega leta letovati na Sorici, kjer imamo v najemu 2 sobi s po dvema ležiščema. Nočnina znaša 10 din po osebi.

6. člen

Kadrovska organizacijski sektor se zadoljuje, da zbere vse možne oblike letovanja, ki jih organizirajo turistične agencije in jih na ustrezen način posreduje delavcem.

7. člen

Za verodostojni dokument, s katerim delavec dokazuje svoje letovanje se smatra:

1. Račun o plačilu penzijskih uslug ali turistična taksa.

2. Potrdilo o letovanju na posebnem obrazcu, ki ga delavec prejme v DO Elma o odhodu na letovanje.

Tako iz računa kot iz potrdila mora biti natančno razvidno število udeležencev letovanja in število penzijskih dni oziroma nočitev. vilo penzijskih dni oziroma nočitev.

8. člen

Ta dogovor je sklenjen, ko ga po sprejemu na zborih delovnih ljudi podpišejo pooblaščen predstavniki TOZD in DSSS.

In kakšno vlogo so pri tem odigrale OO sindikata in njih vodstvo?

Razen tega, da so predsedniki osnovnih organizacij sodelovali na neplaniranem sestanku o oblikovanju stališč sindikata do planiranja letnih dopustov, regresiranja in počitkovanja dne 2. 4. 1979 in tako »osamljeni« jasno lahko podali le svoje mišljenje oz. predvideno mišljenje sodelavcev, ni bilo storjenega nič drugega. Prav gotovo so izvoljeni v smislu predhodnega konsultiranja s celotno organizacijo sindikata svoje TOZD, in le tako pripravljeni sodelovati na takem sestanku, zato jim moramo to tudi omogočiti.

In kakšen je bil odmev vsega tega dogajanja na najvišjih stopnjah samoupravljanja, na primer na zboru delovnih ljudi DSSS kot strokovnega dela delovne organizacije.

Kot je bilo pričakovati, je bil dogovor zavrnjen s številnimi umestnimi in neumestnimi pripombami, ki ne bazirajo na poznavanju gospodarskega položaja delovne organizacije, pač pa le ponazarjajo tendenco po čimbolj trdnem standardu.

Ena končno izoblikovanih pripomb se nanaša na izplačilo 1.000 din vsem upravičencem do 1. 7. in ne septembra, s tem, da se poračun med porabljenimi sredstvi tako za ta izplačila kot dnevno regresiranje pripravi po končanih letnih dopustih in takrat razliko tudi izplača. Torej moramo stopiti korak nazaj in v pripravljeni dogovor vnesti potrebe članov tega kolektiva.

Smatram, da je pravilno informiranje širših krogov sodelavcev pri nas kritično in so za take odločitve, kot na primer ta, ki vključuje element POSAMEZNIKA, ki ima pravico koristiti letni dopust in element zahteve NAS vseh, da bi dobro poslovali in iz tega jasno dobro zaslužili, potrebne širše obravnave. Res je, da smo MI sestavljeni iz POSAMEZNIKOV, vendar pa smo izbrali organizacije, ki morajo poiskati najboljšo pot do kompromisa med potrebami posameznika in možnostmi naše skupnosti, vendar ne z izpostavljanjem posameznikov, pač pa z osnovanim prispevkom vseh delavcev, tako proizvodnih kot vodilnih v javni razpravi, pred sprejemanjem odločitev.

Ta zadnji prispevek sicer ne tvori vsebinskega dela dogovora o letovanju, vendar pa smatram, da sem opisala spremljajoče faktorje, ki pogojujejo razprave z nezadovoljivimi, odprtimi vprašanji in tako ponazarjajo nejasne cilje neke organizacije kot predstavnice večje skupine ljudi in prav zato prizadenejo samoupravljalce, ki želijo svoje poslanstvo v tej družbi opraviti z izvajanjem nalog z jasnimi cilji. Prav zaradi takih težav pa se v naši delovni skupnosti bojimo vlog v posameznih organih in organizacijah in se to jasno odraža v njihovem delovanju in zaupanju in vplivu na odločitve celotne skupine.

Jana Gostinčar

Kaj nam pomeni združevanje sredstev v LB — Stanovanjski komunalni banki

Sicer smo delovni ljudje TOZD v Črnučah v preteklem letu sprejeli samoupravni sporazum o združitvi v Ljubljanski banki — SKB Ljubljana, pravkar pa smo potrjevali na zborih delovnih ljudi tudi določene spremembe sporazuma.

Ta članek prihaja med nas malo pozno, vendar bomo skušali na kratko opisati pomembnost teh odločitev, oziroma nasploh združevanja sredstev v SKB.

Na osnovi Samoupravnega sporazuma o združevanju v LB — Stanovanjsko komunalno banko prispevamo dopisniki sporazuma prispevek od bruto osebnih dohodkov delavcev za razširjeno stanovanjsko reprodukcijo, delimo pa na osnovi posebnega samoupravnega sporazuma o razporejanju, združevanju in usmerjanju teh sredstev.

Med drugim obvezno združujemo v LB — SKB določen odstotek od vezanega prispevka, katerega tudi lahko koristimo kot DO za financiranje gradnje najemnih stanovanj ali pa kot posamezniki za individualno reševanje stanovanjskega problema. Pogoji, kateri so v skladu s sprejetimi samoupravnimi sporazumi, so objavljeni v letnem natečaju v vsem dnevnem časopisu.

Sporazum o združitvi v SKB pa nam tudi odpira možnosti vezave zbranih ostalih sredstev TOZD in koriščenja teh sredstev, seveda zopet v skladu s Pravilnikom SKB o varčevanju in posojilih za stanovanjsko gospodarstvo.

Vlagatelju so odprte možnosti vezave enkratnih zneskov ali mesečnih vlogah, toda pogoji vezave enkratnih zneskov so boljši in omogočajo, da sicer vezana sredstva pridobimo po 30 dneh čakalne dobe z 200 odst. posojila, po enoletni čakalni dobi 240

odstotkov, po dveletni 280 odst. in 3-letni čakalni dobi 320 odst. posojila.

Pridobljena sredstva lahko vlagatelj koristi za gradnjo najemnih stanovanj ali za kreditiranje stanovanjske gradnje svojih delavcev, in sicer v območju, kjer ima TOZD vlagateljica svoje delovne enote.

Teh možnosti vezave sredstev smo delovni ljudje TOZD v Črnučah izkoristili za zbrana sredstva v letu 1978 in jih bomo po že izdelanem in sprejetem predlogu Stanovanjske komisije razdelili proslcem. Tak način gospodarjenja s sredstvi stanovanjske izgradnje nam odpira možnost vzpostavitev boljšega življenjskega standarda delavcev in tudi dolgoročnejšo načrtovanje stanovanjske politike, kar smo v preteklih letih pogrešali.

Odpira se nam možnost hitrega reševanja stanovanjskih problemov, saj bomo lahko za neko srednjeročno obdobje skušali zažeti potrebe po stanovanjih oziroma sredstvih in jih skušali tudi pridobiti ter tako proslcem dodeljevati maksimalno pripadajoče višine stanovanjskih posojil glede na velikost njihove družine. Prav gotovo se vsi zavedamo, da je stanovanje materialna dobrina, ki jo človek mora ustrezno zadovoljiti, sicer se pojavlja mnogo psihosocialnih motenj, ki človeka obremenjujejo v odnosu do družine, delovne sredine in celotne družbe.

Zavedamo se tudi, da je to v današnjem času zelo draga dobrina in da je le redki posamezniki lahko pokrijejo z lastnimi prispevki, zato moramo solidarno združevati in koristiti vsa možna sredstva v formacijah, ki nam bodo s svojim prispevkom lahko priskočile na pomoč pri reševanju takšne problematike

Jana Gostinčar

Kako se naši delovni ljudje usposabljaajo za obrambo

Moč našega obrambnega sistema ni zgolj vojaška sila.

Čeprav koncepcija splošne ljudske obrambe izhaja iz stališča, da je agresorja mogoče premagati samo z oboroženim bojem, o čemer ni nobenega dvoma, pa koncepcija zaradi tega ne favorizira že vnaprej oboroženih sil in oboroženega boja v tem smislu. Realna moč našega obrambnega sistema ni zgolj vojaška sila v svojem ožjem pomenu. V skladu z doktrino in koncepcijo splošne ljudske obrambe so naše oborožene sile JLA in TO, eden izmed sestavnih delov nekega širšega obrambnega mehanizma, ki je zasnovan na kakovostnem novem načinu organiziranja in pripravljanja družbe za obrambo. Od vseh vojaških organizacij klasičnega tipa se bistveno razlikujejo po tem, ker so del širšega obrambnega mehanizma in ker se bodo pri svojem splošnem operativnem delovanju opirale na mnoge druge aktivne dejavnike odpora agresiji. Njihova dejanska moč je nekajkratno povečana tudi zato, ker bodo delovale v okoliščinah, ko se bo vsa dežela z vsemi zmogljivostmi spremenila v enotno fronto nenehnega boja in odpora. V zvezi s tem je treba še posebej poudariti, da koncepcija splošne ljudske obrambe predvideva množično mobilizacijo prebivalstva in njegovih samoupravnih asociacij in skupnosti, ter njihovo aktivno vključevanje v odpor agresorju, vključno tudi odpor na začasno zasedenem ozemlju.

»Pasivnega odpora« ni.

Glede na tako izraženo medsebojno odvisnost in pogojenost vseh sestavnih delov sistema splošne ljudske obrambe je očitno, da so obrambne priprave sestavov izven oboroženih sil ne samo izredno pomembne, ampak tudi zelo zapletene. To pa predvsem zato, ker koncepcija splošne ljudske obrambe izhaja iz stališča, da imajo pri obrambi in zaščiti naše socialistične skupnosti aktivov vlogo vse strukture naše družbe.

Splošna ljudska obramba kot način organiziranja naše družbe za obrambo ne pozna kategorij, kot so »pasivni odpor« in podobno. Odpor prebivalstva agresorju v sistemu splošne ljudske obrambe je treba razumeti kot delovanje, ki se razlikuje od delovanja oboroženih sil samo po sredstvih, s katerimi ga izvajajo, po načinu kako ga izvajajo in po področjih, v okviru katerih poteka. Cilj pa je seveda isti: preprečiti in onemogočiti agresorja, da bi ogrozil družbenopolitično, nacionalno in ozemeljsko celovitost, suverenost in neodvisnost naše socialistične samoupravne skupnosti.

Obrambne priprave struktur izven oboroženih sil v splošnem odporu agresije na našo deželo niso samo ustavna pravica in obveznost delovnih ljudi naše socialistične samoupravne skupno-

sti. Civilne strukture so dejanski činitelji sistema splošne ljudske obrambe. To pomeni, da naš obrambni sistem brez teh sestavov izven oboroženih sil kot obrambnega činitelja ne bi mogli označevati kot splošni ljudski obrambni sistem.

Vsako zaostajanje ogroža učinkovitost vsega sistema.

Lahko bi rekli, da so priprave civilne strukture sestavljene iz dveh komponent: iz splošne, ki vsebuje priprave za zaščito in reševanje ljudi in materialnih dobrin pred neposrednimi posledicami vojnega delovanja in posebne, ki se nanaša na priprave civilnega prebivalstva ter organizacij in skupnosti za aktivno sodelovanje pri odporu agresorju, vključno tudi udeležbo v oboroženem boju. K temu bi lahko dodali še priprave za proizvodnjo materialnih dobrin in delo družbenih dejavnosti v vojnih razmerah. Za vse oblike in področja obrambnih priprav je skupno to, da gre za dobro premišljene, načrtne, kvalificirane in nenehne priprave. Vsako zaostajanje pri obrambnih pripravah katerekoli komponente sistema splošne ljudske obrambe ogroža učinkovitost vsega sistema.

Dejstvo je, da je naša socialistična samoupravna skupnost že vložila ustrezne napore v usposabljanju civilnih struktur za sodelovanje v splošni ljudski obrambi vojni v primeru agresije na našo deželo. Eden izmed najpomembnejših pogojev za učinkovite priprave struktur izven oboroženih sil je poznavanje oblik in vidikov sodobnega vojskovanja, zlasti pa takega, ki bi ga utegnil agresor uporabljati pri nas.

Kaj so »strukture izven oboroženih sil«?

Pod pojmom »strukture izven oboroženih sil« je treba razumeti prebivalstvo v najširšem pomenu ne glede na starost in spol (razen tistih ljudi, ki so že razporejeni v oborožene sile), vse temeljne samoupravne organizacije in skupnosti (temeljne organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti), delovne organizacije, družbenopolitične skupnosti, državne organe ter družbenopolitične in družbene organizacije. V vseh teh strukturah pa je težišče usposabljanja in pripravljanja na mladini.

Pouk in usposabljanje za splošno ljudsko obrambo vseh omenjenih struktur sestavljajo idejno politične, moralne in psihološke priprave, vojaško strokovno usposabljanje za izvajanje oboroženega boja in drugih oblik boja in odpora, in nazadnje usposabljanje za samozaščito in zaščito pred delovanjem sodobnih bojnih sredstev in pred posledicami naravnih in drugih večjih nesreč.

Povzeto iz revije »Naša obramba« Henrik Pavšek

AKCIJA ZA DOSEGANJE PLANA USPELA

Zbor delovnih ljudi TOZD TRANSFORMATORJI je za leto 1979 sprejel gospodarski načrt v katerem je predvideno povečanje OD 35.500.000 na 45.500.000 din. To pomeni mesečni plan za 3.800.000 din naših izdelkov. Takoj po sprejetju plana smo izvedli akcijo za doseganje plana in sedaj ob koncu I. kvartala beležimo naslednje rezultate (v mil. din):

	Plan	%	realizacija	%	NNU	%
Januar	3,80	100	2,77	75	8.298	86
Februar	3,80	100	4,32	114	11.804	123
Marec	3,80	100	4,86	127	11.668	122
I. kvartal	11,40	100	11,95	105	31.770	110

Finančni plan smo dosegli 105 %, fizično v NNU pa 110 %. Pri realizaciji tega plana je sodelovalo 81 delavcev, ki je poleg rednega delovnega časa opravilo skupno še 1.900 pogodbenih ur. Večina pogodbenega dela je bilo opravljenega v neposredni proizvodnji. Vsi delavci, ki so žrtvovali svoj prosti čas in se odzvali vabilu k pogodbenemu delu, zaslužijo posebno javno pohvalo in priznanje. Akcija za doseganje plana teče še naprej in pri nezmanjšanem prizadevanju vsakega člana naše proizvodne verige, kljub »poletni suši«, ne bi smeli silvestrovati s slabšimi rezultati. Ob tej priložnosti apeliramo tudi na sodelavce v DSSS, naj pokažejo v naprej večje razumevanje do naših specifičnih zahtev in želja, zavedajo se, da je v naših rezultatih vloženo tudi njihovo delo.

Pavel Brulec

KADROVSKE SPREMEMBE V MESECU MARCU

SPREJETI V DELOVNO RAZMERJE:

TOZD GOSPODINJSKI APARATI

— Čosić Anto, razporejen na delovno mesto stiskalca nekovin, delo nastopil 1. 3. 1979

— Alijaj Bislim, razporejen na delovno mesto stiskalna nekovin, delo nastopil 5. 3. 1979

— Spahijaj Agim, razporejen na delovno mesto stiskalca nekovin, delo nastopil 6. 3. 1979

— Hodak Ante, razporejen na delovno mesto stiskalca nekovin, delo nastopil 8. 3. 1979

— Fači Ali, razporejen na delovno mesto stiskalca nekovin, delo nastopil 13. 3. 1979

— Mesarić Anton, razporejen na delovno mesto transporterja, delo nastopil 21. 3. 1979

— Hodak Ivan, razporejen na delovno mesto brusilca, delo nastopil 15. 3. 1979

— Peceli Franc, razporejen na delovno mesto obratnega električarja, delo nastopil 22. 3. 1979

— Gudić Zdravko, razporejen na delovno mesto brusilca, delo nastopil 26. 3. 1979

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

— Krstić Đorđe, razporejen na delovno mesto direktorja skupnih služb, delo nastopil 21. 3. 1979

TOZD TRANSFORMATORJI

— Grmek Dominik, razporejen na delovno mesto tehnologa, delo nastopil 1. 3. 1979

— Karničar Marija, razporejena na delovno mesto monterke transformatorjev, delo nastopila 6. 3. 1979

— Puškarić Marica, razporejena na delovno mesto monterke transformatorjev, delo nastopila 13. 3. 1979

— Dautaj Isaja, razporejena na delovno mesto transporterja, delo nastopil 19. 3. 1979

TOZD ORODJARNA

— Vrečić Marjan, razporejen na delovno mesto orodjarja, delo nastopil 14. 3. 1979

TOZD ELEKTROMATERIAL CATEZ

— Kastelic Erika-Zofija, razporejena na delovno mesto vrtalke, delo nastopila 1. 3. 1979

— Grčar Marija, razporejena na delovno mesto vrtalke, delo nastopila 1. 3. 1979

— Potisek Jožica, razporejena na delovno mesto monterke v obratu Polšnik, delo nastopila 28. 3. 1979

DELOVNO RAZMERJE SO PREKINILI:

TOZD GOSPODINJSKI APARATI

— Malić Osman, na delovnem mestu galvanizerja, sam zapustil delo 31. 1. 1979

— Šarec Franjo, na delovnem mestu ekonoma, sporazumno razrešen 16. 3. 1979

— Bernik Franc, na delovnem mestu vrtalca, invalidsko upokojen 12. 3. 1979

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

— Stegel Janja, na delovnem mestu administrator, sama zapustila delo 30. 3. 1979

Na podlagi določil 9. člena in 33. člena Samoupravnega sporazuma o podeljevanju kreditov za gradnjo stanovanj in oddajanju najemnih stanovanj so delavski sveti TOZD »Gospodinjski aparati«, TOZD »Transformatorji«, TOZD »Orodjarna«, DS »Skupne službe«

razpisali

NATEČAJ

Za dodelitev samske sobe

Samska soba se nahaja v bloku na Cesti 24. junija 66, na podstrešni etaži s skupnimi toaletnimi prostori. Glede na to, da so v tem deljenem stanovanju samske ženske osebe, so v naslovu navedeni delavski sveti sklenili, da naj se tega natečaja udeležijo le samske ženske osebe.

Prosilke naj oddajo prošnjo z naslednjimi podatki:

- splošne podatke o prosilki,
 - opis stanovanjskih razmer,
 - navedbo, da prosilka v zadnjih dveh letih ni bila lastnik ali solastnik stanovanja oz., da je še lastnik ali solastnik stanovanja.
- K prošnji je potrebno priložiti še naslednjo dokumentacijo:
- vprašalni list (dobite ga v Kadrovske org. službi);
 - priporočilo zdravnika ali zdrav. potrdilo o zdravstvenem stanju prosilke;
 - odločbo o morebitni udeležbi v NOB;
 - ostalo dokumentacijo (sodne odločbe itd.);
 - potrdilo o višini OD.

Rok za prijavo traja 14 dni od izdaje glasila »STIK«. Vse interesente naj vložijo prošnjo z ustrežno dokumentacijo v kadrovske org. sektor.

O prispelih prošnjah za natečaj bo stanovanjska komisija razpravljala in ugotovila prednostni vrstni red ter ga posredovala v obravnavo in potrditev delavskim svetom TOZD in DSSS s področja Črnuč.

Delitev sredstev za osebne dohodke

Za pridobivanje in razporejanje dohodka ter uveljavljanje načel delitve po delu moramo zagotoviti, da so osebni dohodki odvisni od rezultatov gospodarnosti z družbenimi sredstvi v TOZD. Osebni dohodek mora biti odvisen od rezultatov dela vsakega delavca po njegovem prizadevanju in na podlagi rezultatov dela in poslovanja celotne TOZD v obliki NEP. Delavci naj bi prejeli le akontacije osebnega dohodka med letom, po zaključnem računu pa naj bi na področju delitve na osebne dohodke usmerjali predvsem v uresničevanje naslednjih stališč:

1. Vsaka TOZD mora imeti izdelano metodo oziroma način ugotavljanja zahtevnosti del. Obstoječi pravilniki ima že upoštevano vrednotenje del, ki so posebno težavna in kjer se upoštevajo tudi pogoji dela. Vendar pa pri nas še primanjkuje vrednotenja za boljšo kvaliteto dela. Kvaliteta dela je pomemben dejavnik tudi na področju pridobivanja osebnega dohodka, saj z nekvalitetnim delom povzročamo povečanje materialnih stroškov v TOZD in na tržišču otežujemo prodajo naših izdelkov. TOZD GA je sorazmerno majhna organizacija za proizvodnjo gospodinjskih aparatov, če jo primerjamo z njenimi konkurenti na jugoslovanskem tržišču. Tako majhna organizacija pa si kljub majhnosti lahko reže dober kos kruha na trgu velikih z visoko kvaliteto izdelki. Kvaliteta izdelkov je tudi za naš izvoz, ki je za nas nujen, pomemben dejavnik celotnega pridobivanja dohodka. Za doseg boljših kvaliteten polizdelkov in gotovih izdelkov bomo tudi v pravilniku za nagrajevanje upoštevali mesto »kvalitete« in odnos do kvaliteta dela. Velikokrat prevladuje

med neposredno proizvodnimi delavci mnenje, da je važna količina proizvodnih enot izdelkov ali polizdelkov, kvaliteta izdelkov pa ni tako važna. Zaradi nekaletno izdelanih polizdelkov ima TOZD velike stroške za popravilo, saj bi se z uveljavljanjem načel nagrajevanja po kvaliteti opravljenega dela v bistvu tudi zmanjšali stroški proizvodnje, kar je cilj vseh zaposlenih v TOZD.

2. Med zaposlenimi je tudi za pridobivanje večjega dohodka potrebno vzbujati interes v ustvarjalnosti, v boljšem in cenejšem načinu dela — to je s spodbujanjem inovacij. TOZD kot osnovna celica gospodarske ustvarjalnosti ima velik interes v cenejšem in boljšem delu, kar mora biti interes vsakega posameznega delavca. Inovacije in smisel za inovacijsko dejavnost bomo v smislu pridobivanja dohodka na podlagi rezultatov dela, akcijsko podprli vsi zaposleni in predlagatelj izboljšav ustrezno nagradili. v TOZD GA je inovacijska dejavnost zaostala za povprečjem prejšnjih let, zato bi ta akcija vzbudila vplivala na nadaljnjo povečanje interesov za inventivno dejavnost in s tem boljše gospodarsko-poslovne uspehe TOZD. Posameznim predlagateljem pa bi po pravilniku za inovacijske predloge, izplačali osebni prispevek po izračunu, kjer se ugotovi kakršnokoli zmanjšanje proizvodnega stroška.

Bolj aktivno sodelovanje in ustvarjalnost vseh zaposlenih v TOZD v pridobivanju in razporejanju dohodka ter uveljavljanje načel delitve po delu in rezultatih dela nam bo vsem zaposlenim izboljšal gospodarski uspeh in prinesel večje dohodke.

Jože Bolcar

KAJ SO ŠTANCE?

V sestavu TOZD gospodinjskih aparatov je oddelek, ki se najlepše predstavi z besedo »štanca«. V njem združuje svoje delo prizadevna in marljiva skupina delavcev, ki pa zaradi same narave dela, stare tehnologije, trušča in utesnjenosti, opravlja fizično zelo naporno delo. In kaj so to »štanca«? Bližnji sodelavci pa še marsikdo to vedo, tisti ki se prvič sprehodijo skozi oddelek, se zaradi trušča nelagodno počutijo in najhitreje zapustijo ta prostor, ne da bi prav dojeli dogajanje in ugotovili učinke dela.

Štanca ali ekscentrična stiskalnica je stroj v katero je vpeto orodje za izsek, izrez, obrez za preoblikovanje ali vse skupaj kombinirano v enem orodju. Skratka gre za stroj za izdelavo vseh kovinskih polizdelkov, ki so sestavni deli gospodinjskih aparatov in ostalih izdelkov proizvodne organizacije Elma.

Material, iz katerega so izdelani ti polizdelki, je hladno valjano železo ali medenina v obliki trakov različne debeline in širine ali kolobarjev, ki so včasih veliki in težki čez 1000 kg.

Za vsak polizdelek moramo imeti orodje. Iz tega orodja ali štanca morajo izpasti polizdelki (ki pridejo kasneje v montažo), s kar najbolj točnimi merami in brez napak. Bolj zapletene oblike je polizdelek, bolj komplicirano in težko je izdelati orodje, ki pa mora biti tako zasnovano in precizno izdelano, da omogoča delavcem lahko, enostavno in hitro delo brez zastojev. Vse to pa vedno ni doseženo.

Stroji, ob katerih se trudijo naše delavke so različnega porekla, moči in starosti. Nekateri so še iz druge svetovne vojne, ostali so vsi domače proizvodnje. Za večjo produktivnost in cenejšo proizvodnjo bi morali posodobiti tehnologijo obdelave trakov. V tej smeri je bilo že nekaj narejenega: avtomat za štančanje kontaktnih peres, okova FCO (Bihler), Intermodern za preskočnike ter avtomat Pawn za pravokotno matico M3. Za avtomat Bihler bosta izdelani še orodji za kremplje s konicami in ležišče preskočnika nove spremene oblike. Vsi navedeni stroji so visoko produktivni, delajo brez napak in zastojev.

Da bi izboljšali pogoje dela v celotnem oddelku, bi morali dodatno opremiti stroje še z odvijači kolobarjev z lastnim pogonom, z napravami za ravnanje in podajanje materiala, s hidravličnimi transporterji za nameščanje materiala v odvijač in orodja v stroje. Pogoji za tako avtomatizacijo je ustrezna zasnova in konstrukcija orodij, morda tudi spremenjena izvedba polizdelkov.

Še nekaj o kapi za likalnik E 5291, ki jo sedaj delamo na starih strojih s štirimi orodji in s petimi delavkami. Po novem bomo imeli za to dve hidravlični preši, dva orodja in dve mehnični — pnevmatsko krmiljeni roki. Tako imenovana linija za avtomatsko in elektro pnevmatsko krmiljeno izdelavo kap za likalnik Rowenta bo postavljena predvidoma že drugo leto.

Iz vsega tega sledi, da naloge, ki jih ima oddelek za predelavo trakov niso majhne niti lahke, da ima vrsto težav z istrošenimi stroji, z orodji in večkrat tudi neustreznim materialom slabše kakovosti. Kljub vsemu se trudijo za kar najboljšo kvaliteto in za izpolnjevanje vseh zadanih nalog in opravil.

Henrik Pavšek

DRUGO ZASEDANJE SKUPŠČINE TEMELJNE SKUPNOSTI ZA ŽELEZNIŠKI IN LUŠKI PROMET

Dne 15. 3. je bilo drugo zasedanje skupščine Temeljne skupnosti za železniški in luški promet prometnega središča Ljubljana z naslednjimi pomembnimi točkami dnevnega reda:

- akcija temeljnih skupnosti za železniški in luški promet za usmerjanje blagovnih tokov za železnico in luko Koper;
- problematika realizacije prometne politike;
- program za izgradnjo industrijskih tirov na območju ŽG Ljubljana;
- informacija o cenah v železniškem in blagovnem prometu.

Skupščina SR Slovenije je na sejah zbora združenega dela in zbora občin dne 23. 11. 1977 s sprejemom »Stališč za usmerjanje skladnega razvoja in delitev dela na področju prometa in zvez v SR Sloveniji« in »Samoupravnega sporazuma o programu in izvajanju pospešene racionalizacije pretoka blaga« in na podlagi »Druženega dogovora o prometni politiki Jugoslavije« poverila železniškemu gospodarstvu Ljub-

ljana izredno pomembno družbeno-ekonomsko nalogo, da mora postati nosilec razvoja prometnega sistema v naši republiki in mora izvršiti te programske cilje:

- izboljšati učinkovitost in kakovost prometnih storitev,
- vplivati na zmanjšanje transportnih stroškov,
- aktivno usmerjati delitev dela na tržišču prometnih storitev,
- zmanjšati negativne vplive prometa na človekovo okolje,
- skrbeti za poslovno povezovanje nosilcev in uporabnikov prometnih storitev.

V »Stališčih« se poudarja zmanjšanje transportnih stroškov in izdelavo enotnih meril za ugotavljanje in spremljanje transportnih stroškov, ki neposredno ali posredno vplivajo na končno ceno izdelkov. Pri tem je mišljeno popolno zajetje vseh stroškov transporta (vključno prevoz z lastnim parkom OZD). Za čimprejšnjo izvršitev tega sklepa »Stališč« bi morale OZD s 1. 1. 1979 evidentirati vse stroške transporta v svojih TOZD in to ločeno notranji in zunanji transport po železnici, z javnim cestnim prevozom s privatniki z lastnimi tovornjaki in to količino prevoza na določeni razdalji in znesek stroškov za te prevoze. Predvideva se tudi preusmerjanje prevozov s ceste na železnico predvsem na daljših relacijah. Velika ovira za izvršitev tega sklepa pa je izredno močan lasten tovorni park posameznih OZD. Le-ta vsekakor bistveno pripomore k temu, da so pri nas v končni ceni izdelkov transportni stroški izredno visoki in tudi znatno višji kot v posameznih evropskih državah. Posamezne OZD bi morale izračunati ali se jim splača imeti zelo drag lasten tovorni park in kdaj je umestno uporabljati ostale vrste tovornega prevoza in kaj je ovira za večjo uporabo železniškega prevoza.

Zmanjšanje transportnih stroškov je izredno pomembna naloga za članice SIS za železniški in luški promet SR Slovenije. K tem prizadevanjem bodo lahko bistveno pripomogle naložbe v industrijske tire in neposredno nanje vezane naprave uporabnikov železniških prevoznih storitev (npr. nakladalne rampe, naprave, ki omogočajo neposredno natovarjanje vagonov ipd.), ki omogočajo integralni železniški transport. V SR Sloveniji je 178 organizacij združenega dela, ki skupaj z Železniškim gospodarstvom Ljubljana upravlja s 300 km industrijskih tirov, na katerih je naloženih letno povprečno 50–60 % vsega prepeljanega blaga po železnici, ki znaša okoli 20 milijonov ton.

Izgradnja novih industrijskih tirov bo vsestransko učinkovita, pri OZD se bodo ekonomski učinki odražali predvsem pri zmanjševanju transportnih stroškov, zmanjšanju zalog v lastnih skladiščih in kontinuirani proizvodnji, katero zagotavlja masovni in redni prevoz po železnici. Prav železniški prevoz je tisti, ki zagotavlja v primerjavi s cestnim prometom splošne družbene koristi, med katere štejemo varstvo človekovega okolja, uporaba domače energije in s tem pozitiven vpliv na plačilno bilanco in štirikrat manjšo porabo energije na 1 tona prepeljanega blaga kot v cestnem prometu.

Marta Stare

PROBLEMSKA KONFERENCA OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZVEZE KOMUNISTOV V ELMI

V soboto, 24. 3. 1979, so se sestali na problemski konferenci vsi komunisti osnovnih organizacij Elme.

Namen konference je bil:

— Vsestransko opredeliti naše medsebojne odnose, ki nastajajo v procesu samoupravne preobrazbe v združenem delu.

— Oceniti sedanjo organiziranost TOZD in DSSS v DO Elma ter opredeliti žarišča, ki povzročajo motnje v našem proizvodnem in poslovnem procesu in imajo pomemben vpliv na medsebojne odnose.

— Oceniti vlogo članov zveze komunistov v izvajanju koncepta samoupravne organiziranosti, tako v vsakodnevem delu, kakor tudi v razvojnih usmeritvah.

Konferenca je bila sklicana na pobudo OOKZ TOZD Elektromaterial Lendava, kjer se je pokazala velika potreba po razrešitvi nekaterih problemov v katerih se je znašla na relaciji z drugimi TOZD in delovno skupnostjo Skupnih služb. Pobudo, da na tak način pristopimo k reševanju, je treba pozdraviti. To je pot, po kateri se vsi komunisti lahko izvirno seznanijo s problemi posameznih TOZD ali DSSS, istočasno pa nudi vso možnost vsakemu komunistu povedati svoje mnenje in tako prispevati k reševanju problemov.

In kaj je prinesla razprava?

Tisti, ki je pričakoval od nje konkretnih ukrepov in rešitve že na sami konferenci, je bil razočaran.

Če pa smo konferenco razumeli kot forum, ki naj enotno opredeli žarišča zaradi katerih prihaja do motenj v našem delu na posameznih področjih, potem je ocena konference in razprave lahko drugačna.

Ugotovitev, da nas poleg neustrezne organizacije proizvodnega in poslovnega procesa močno obremenjuje problematika medsebojnih odnosov in da je del teh neurejenih medsebojnih odnosov posledica neustrezne organizacije, mora nujno sprožiti akcijo na tem področju.

Naslednja ugotovitev, da je za motnje v medsebojnih odnosih, še več kot prvo krivo obnašanje nas vseh, tudi članov zveze komunistov, pomeni, da bo potrebno spremeniti naše obnašanje. Predvsem bo potrebno ukrepanje proti vsakemu, ki ne bo spoštoval in izvajal sklepov in stališč ali še dalje kršil dogovore in sklepe s tem, da jih ne bo izvajal ali pa jih po svoje spreminjal. To velja za vse, ne samo za člane zveze komunistov.

Samoupravni akti, sklepi in dogovori niso sami sebi namen, temveč so nam napotila za naše vsakodnevno delo in obnašanje pri izvajanju nalog, pa naj bo to v proizvodnem ali poslovnem delu ali samoupravnem in političnem delu.

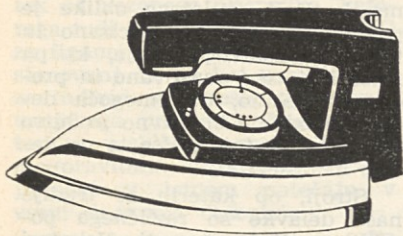
Posebna komisija bo na podlagi razprave na konferenci napravila zaključke in predlog sklepov o katerih bodo razpravljale, jih dopolnile in potrdile vse OOKZ Elma.

Z zaključki in sklepi bomo potem seznanili tudi vse ostale družbenopolitične organizacije in organe samoupravljanja.

Od nas vseh, predvsem pa od članov zveze komunistov pa bo odvisna realizacija teh zaključkov in sklepov.

Le če se bomo za izvajanje izhodišč in sklepov zavzeli in jih uresničili, bomo lahko tudi rekli, da je problemska konferenca dosegla svoj namen.

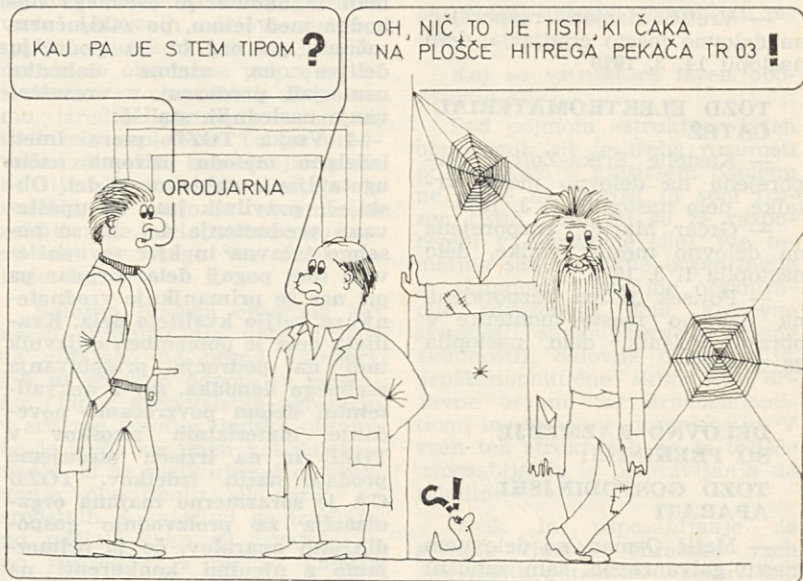
Marija Ritonja

POJASNILO

V 1. letošnji številki Stika je bil objavljen članek o imenovanju delavcev s posebnimi pooblastili v TOZD GA. Tovarišica Gizela Hribar je od mene zahtevala v Stiku opravičilo, ker se po njeni izjavi počuti prizadeto. Ta njena prizadetost se nanaša na tisti del omenjenega članka v katerem obravnavam odnose med predelavkami in delavkami v montaži. Mnenja je, da bi morala v tem članku imenovati z imeni posamezne predelavke, ki so za tako stanje v montaži krive. Hribarjevi lahko povem, da se s tem popolnoma strinjam, in da bi bilo to edino pravilno in pošteno, vendar moram istočasno dodati še nekaj; pri pisanju sem se strogo držala zapisnikov s seji, ki so jih imele družbenopolitične organizacije in delavski svet TOZD GA. Datumi teh sej so v članku natančno navedeni. Dodam naj še to, da sem na vseh sejah tudi sama prisostvovala. Ko smo razpravljali o kandidaturi tovariša Šibelja na delovno mesto obratovodje montaže, nismo poimensko navajali posameznih predelavk, ker niti nismo obravnavali problema predelavk ampak problem odnosov v montaži in kandidaturi tovariša Šibelja. Zato ne morem in ne želim dajati tovarišici Hribarjevi nikakršnega opravičila, ker mislim, da s pisanjem ni bila nikakor prizadeta. Če pa misli, da bi bilo dobro za pojasnitev stanja v montaži poimensko navesti imena predelavk, in če misli, da so za tako stanje le-te dejansko krive jo prosim, da se sama oglašuje v Stiku.

Nada Radin

Glasilo STIK izdaja delovna skupnost ELMA — tovarna gospodinj-skih aparatov in elektromateriala Ljubljana — Črnuče. Ureja ga uredniški odbor, izhaja enkrat mesečno. Odgovorni urednik Ignac Erhatič. — Telefon: 343-271 int. 89. — Rokopisov ne vračamo — Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72 — Tisk: Tiskarna Ljubljana v Ljubljani